VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ SÁU
16.5.2025 (19.4 Ất Tỵ)
Số 59 (4193)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:
Biến văn hóa trở thành nguồn lực kinh tế và sức mạnh mềm cạnh tranh [2]

CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT ĐẶC BIỆT "QUÀ THÁNG 5 DÂNG NGƯỜI":
Dâng Người khúc hát tri ân [8+9]

TUYỂN SINH VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT 2025 CÓ NHIỀU ĐIỂM MỚI:

Mở đường cho bảo tồn và sáng tạo

[11]

Sinh viên Khoa Di sản văn hóa - Trường ĐH Văn hóa TP.HCM đi thực tế tại Tháp Bà Nha Trang — Ảnh: THÙY TRANG

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Nên có cơ chế thành lập cơ quan đại diện cấp vùng

● **ThS, luật gia PHẠM VĂN CHUNG**

Quốc hội đang tiến hành xem xét cho ý kiến dự thảo Luật Tổ chức chính quyền địa phương (sửa đổi). Có nhiều nội dung cần sửa đổi, bổ sung nhằm phù hợp với việc thay đổi mô hình chính quyền địa phương từ 3 cấp sang 2 cấp. Điều này thể hiện rõ quyết tâm đổi mới đất nước và tầm nhìn chiến lược để đưa đất nước vững bước tiến vào kỷ nguyên mới. **(Xem tiếp trang 2)**

Bộ VHTTDL rà soát sửa đổi, đề xuất phân cấp, phân quyền [3]

ĐỂ DU LỊCH CẤT CÁNH TỪ KHO BÁU VĂN HÓA VIỆT:
Nâng tầm điểm đến di sản [6]

Cái giá phải trả là phẩm giá, là lòng tin của người dân [4]

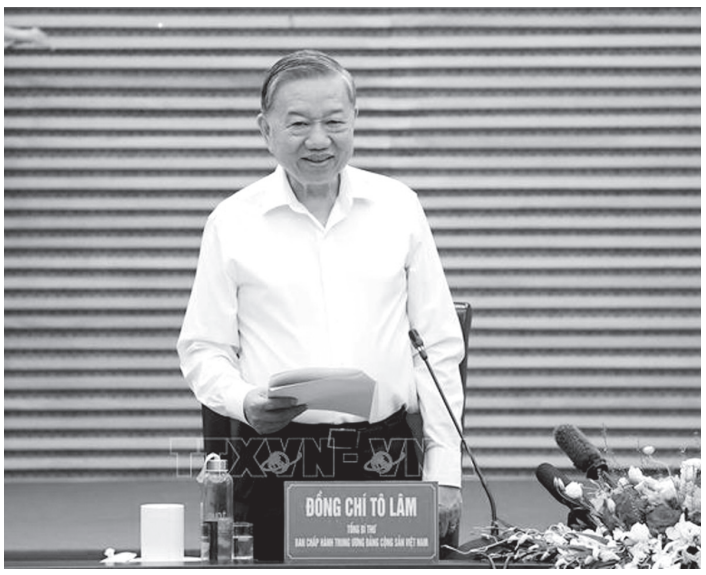
FUTSAL NỮ DỪNG BƯỚC Ở GIẢI CHÂU Á:
Khép lại để mở ra tươi sáng [15]

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Biến văn hóa trở thành nguồn lực kinh tế và sức mạnh mềm cạnh tranh

Hướng tới kỷ niệm 135 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2025), sáng qua 15.5, Tổng Bí thư Tô Lâm cùng Đoàn công tác Trung ương đến thăm và làm việc với Ban Thường vụ Tỉnh ủy Nghệ An về tình hình, kết quả thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Nghệ An lần thứ XIX và một số nhiệm vụ trọng tâm năm 2025.

Phát biểu tại buổi làm việc, Tổng Bí thư Tô Lâm chỉ rõ, Nghệ An còn nhiều tiềm năng nhưng chưa được phát huy; đồng thời nhấn mạnh, những tiềm năng chiến lược đó không tự nó trở thành sức mạnh. Chỉ có tư duy đột phá, hành động quyết liệt và khát vọng đủ lớn mới biến tiềm lực thành hiện thực, đưa Nghệ An thành cực tăng trưởng tầm quốc gia. Tỉnh cần mạnh dạn bước ra khỏi quán tính phát triển cũ, hướng tới một mô hình tăng trưởng hiện đại hơn, lấy công nghệ và tri thức làm động lực, lấy đổi mới thể chế và quản trị làm đòn bẩy, lấy con người và văn hóa xứ Nghệ làm nền tảng. Nghệ An cần tận dụng thời cơ lịch sử khi được Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 39-NQ/TW, được trao cơ chế đặc thù để không chỉ "phấn đấu trở thành tỉnh khá" như Bác Hồ từng căn dặn, mà xa hơn, phải trở thành mô hình phát triển hiện đại của miền Trung trong kỷ nguyên mới...

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu chỉ đạo tại buổi làm việc

Ảnh: TTXVN

Tổng Bí thư đề nghị, tỉnh tiếp tục sắp xếp, tinh gọn bộ máy theo tinh thần Nghị quyết 18-NQ/TW, bảo đảm "tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả". Nghệ An cần triển khai mô hình chính quyền 2 cấp (tỉnh và cơ sở) đảm bảo hiệu quả, thông suốt để phát huy tốt nguyên tắc "địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm"...

Xác định, lấy con người xứ Nghệ làm trung tâm và động lực phát triển, Tổng Bí thư nhấn mạnh, cần phát triển toàn diện, có chiều sâu giáo dục, đào tạo; phải hình thành và lan tỏa mạnh mẽ "không gian văn hóa Hồ Chí Minh", tinh thần học và làm theo Bác; xây dựng hệ sinh thái văn hóa đặc sắc, vừa bảo tồn vừa sáng tạo và lan tỏa; kết nối văn hóa truyền thống với công nghệ số để phát triển các ngành công nghiệp văn hóa, du lịch thông minh, giáo dục trải nghiệm, truyền thông sáng tạo, biến văn hóa trở thành nguồn lực kinh tế và sức mạnh mềm cạnh tranh; cần khơi dậy tinh thần tiên phong: Nghệ An đi trước, vượt trước...

P.V

Số ca Covid-19 tăng nhẹ, TP.HCM khuyến cáo

Sở Y tế TP.HCM vừa cho biết, trong 4 tuần qua, số ca mắc Covid-19 tại thành phố có xu hướng tăng nhẹ, tuy nhiên không ghi nhận ca bệnh nặng hay cần hỗ trợ hô hấp kể từ đầu năm 2025 đến nay. Cụ thể, theo thông tin từ Hệ thống giám sát bệnh truyền nhiễm TP.HCM, từ trung tuần tháng 4 đến nay, toàn thành phố ghi nhận 40 ca mắc Covid-19 điều trị tại các bệnh viện, tất cả đều có tình trạng sức khỏe ổn định.

Trước tình hình trên, Sở Y tế TP.HCM khuyến cáo người dân cần thực hiện các biện pháp phòng dịch như: Đeo khẩu trang khi đến cơ sở y tế, nơi đông người hoặc trên phương tiện công cộng; rửa tay thường xuyên bằng xà phòng hoặc dung dịch sát khuẩn; che miệng, mũi khi ho hoặc hắt hơi; không khạc nhổ bừa bãi; ăn uống đầy đủ chất, vận động hợp lý để tăng cường sức khỏe; khi có biểu hiện ho, sốt, khó thở cần đến cơ sở y tế để được khám và tư vấn kịp thời; người dân trở về từ quốc gia có dịch cần chủ động theo dõi sức khỏe và phòng ngừa lây lan cho người thân và cộng đồng...

B.N

Nên có...

(Tiếp theo trang 1)

Đối với đạo luật quan trọng này, chúng tôi đề nghị cơ quan soạn thảo nên bổ sung quy định về thành lập cơ quan đại diện cấp vùng trong phạm vi một tỉnh, thành phố để đảm bảo việc quản lý, điều hành thông suốt, không trì trệ, gián đoạn, vừa đảm bảo việc điều phối, xử lý kịp thời các tình huống phức tạp, phát sinh nhưng vượt quá khả năng xử lý, ứng phó của một đơn vị hành chính cấp xã. Thứ nhất, nhiều tỉnh, thành sau khi sáp nhập có diện tích rất lớn, địa hình chia cắt, có nhiều vùng khí hậu, thổ nhưỡng khác nhau, đi lại khó khăn... Do đó, cần có quy định linh hoạt, phù hợp với thực tiễn khi tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp, vì thế việc thành lập cơ quan đại diện cấp vùng để điều phối hoạt động của vùng sao cho phù hợp là rất cần thiết. Bởi có một số vấn đề lớn vượt ra khỏi tầm xử lý, quản lý của một xã, phường và không thể làm được như quản lý về hệ thống giao thông, xử lý tình huống bất ngờ về thiên tai, bão lũ hay các vấn đề phát sinh hằng ngày như khai thác các địa điểm du lịch, nơi chôn cất, tâm linh...

Thứ hai, hiện nay Quốc hội đang lấy ý kiến nhân dân về sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp năm 2013. Tại dự thảo Nghị quyết về sửa đổi, bổ sung Hiến pháp cho phép Quốc hội được quy định phù hợp với tình hình thực tế. Sửa đổi, bổ sung khoản 2 Điều 111 Hiến pháp: "2. Chính quyền địa phương gồm có Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân được tổ chức ở đơn vị hành chính phù hợp với đặc điểm nông thôn, đô thị, hải đảo, đơn vị hành chính, kinh tế đặc biệt do Quốc hội quy định.". Như vậy, đây là cơ sở pháp lý quan trọng để khi sửa đổi Luật Tổ chức chính quyền địa phương cụ thể hóa mô hình này, có thể cho phép thành lập cơ quan đại diện cấp vùng hoặc liên vùng nhằm điều phối hoạt động của nhiều xã liền kề khi cấp tỉnh khó có thể bao quát hết hoặc khó quản lý sâu sát, kịp thời, hiệu quả.

Thứ ba, việc thiết lập cơ chế cơ quan đại diện cấp vùng trong phạm vi một tỉnh, thành phố không phải là một cấp hành chính. Điều này vẫn đảm bảo chính quyền địa phương 2 cấp nhưng về mặt địa danh lại có ý nghĩa rất lớn về mặt lịch sử, kinh tế, văn hóa. Khi đó các khu vực, vùng trước đây từng là các thành phố, đô thị cấp huyện hoặc địa danh gắn với danh lam thắng cảnh, điểm du lịch nổi tiếng vẫn giữ được tên gọi, giữ được những bản sắc, nét văn hóa đặc thù riêng có... Mặt khác, cơ quan đại diện cấp vùng còn làm cầu nối, đầu tàu tập hợp nguồn lực, sức mạnh, để tạo sự liên kết giữa đơn vị hành chính cấp xã trong khu vực phát triển, đi lên, thúc đẩy thương hiệu cho các sản phẩm đặc trưng của vùng. Ngoài ra, việc thành lập cơ quan đại diện cấp vùng còn góp phần xử lý vấn đề trước mắt khi sáp nhập chưa thể tập trung ngay vào các khu hành chính của tỉnh mới. Nhiều tỉnh đang tính toán, đề xuất thành lập cơ sở 2, cơ sở 3 khi có 2, 3 tỉnh cùng sáp nhập nhưng khó khăn về đi lại, cơ sở vật chất chưa đáp ứng nhu cầu công tác, ăn ở của cán bộ, công chức bị sáp nhập và nơi học tập, sinh hoạt cho con em họ...

Cử tri rất mong muốn Quốc hội xem xét, bổ sung nội dung về thành lập cơ quan đại diện cấp vùng để giải quyết kịp thời những vấn đề khẩn cấp, phức tạp, vượt quá khả năng giải quyết của một đơn vị hành chính cấp xã hoặc các nhiệm vụ đột xuất, bất thường cần có sự điều phối, phản ứng nhanh, kịp thời một cách hiệu quả. Đồng thời, góp phần thiết lập cơ chế điều hành sáng tạo, năng động, linh hoạt cho các địa phương kịp thời giải quyết những vấn đề phát sinh để đảm bảo việc quản lý, điều hành thông suốt, không trì trệ hay gián đoạn. ■

Chương trình nghệ thuật đặc biệt "Người là Hồ Chí Minh"

Chương trình nghệ thuật đặc biệt "Người là Hồ Chí Minh" sẽ diễn ra vào tối 18.5 tại Quảng trường Ba Đình, Hà Nội và được truyền hình trực tiếp trên kênh VTV1; tiếp sóng trên các kênh truyền hình Trung ương, địa phương và các nền tảng truyền thông số. Chương trình do Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương chỉ đạo, Đài Truyền hình Việt Nam, UBND thành phố Hà Nội, Bộ Tư lệnh Bảo vệ Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh và các đơn vị liên quan phối hợp thực hiện nhân kỷ niệm 135 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2025).

Theo Ban tổ chức, chương trình nghệ thuật đặc biệt "Người là Hồ Chí Minh" được thực hiện với sự kết hợp độc đáo giữa tư liệu lịch sử, hoạt cảnh và các tiết mục âm nhạc trình diễn hiện đại, hứa hẹn mang đến nhiều điểm nhấn đặc sắc, những giây phút tự hào thiêng liêng, xúc động và truyền cảm hứng mạnh mẽ đến hàng triệu người dân Việt Nam. Chương trình có sự góp mặt của các gương mặt nghệ sĩ nổi tiếng như: NSƯT Hoàng Tùng, Viết Danh, Hòa Minzy, Anh Tú, Linh Chi Sao Mai, Hà Quỳnh Như, Thanh Phong, Hoàng Hồng Ngọc, Nhóm Be singer, Huyền Trang, Mai Chi, An Thu An; các nghệ sĩ Nhà hát Kịch, các nghệ sĩ Nhà hát Ca múa nhạc Việt Nam…

V.D

Công bố 4 di sản văn hóa phi vật thể quốc gia

Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng vừa ký các quyết định về việc công bố Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Theo đó, tại Quyết định số 1350/QĐ-BVHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định đưa nghệ thuật trình diễn dân gian "Nghệ thuật diễn tấu trống Chhay-dăm của người Khmer huyện Tri Tôn và thị xã Tịnh Biên, An Giang" vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Tại Quyết định số 1351/QĐ-BVHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định đưa lễ hội truyền thống "Hội hát Chèo tàu Tổng Gối xã Tân Hội, huyện Đan Phượng, TP Hà Nội" vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Tại Quyết định số 1352/QĐ-BVHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định đưa tập quán xã hội và tín ngưỡng "Nghi lễ cúng rừng của người Pa Dí huyện Mường Khương, Lào Cai" vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Tại Quyết định số 1353/QĐ-BVHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định đưa nghề thủ công truyền thống "Nghề đan lát của người Tày xã Nghĩa Đô, huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai" vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Chủ tịch UBND các cấp nơi có di sản văn hóa phi vật thể được đưa vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia, trong phạm vi nhiệm vụ và quyền hạn của mình, thực hiện việc quản lý nhà nước theo quy định của pháp luật về di sản văn hóa.

L.S

Bộ VHTTDL rà soát sửa đổi, đề xuất phân cấp, phân quyền

● **ĐÀO ANH**

Sáng qua 15.5, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình đã chủ trì cuộc họp khẩn với các cơ quan, đơn vị có chức năng quản lý nhà nước thuộc Bộ để rà soát, đề xuất phân cấp, phân quyền gắn với thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp.

Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình phát biểu tại cuộc họp **Ảnh: Tr.HUẤN**

Quán triệt tinh thần chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm: "Phải phân cấp, phân quyền theo hướng địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm" và chỉ đạo của Thủ tướng Phạm Minh Chính tại văn bản số 539/TTg-TCCV về việc phân cấp, phân quyền gắn với thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp, Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình khẳng định: Việc phân cấp, phân quyền triệt để không chỉ là một yêu cầu kỹ thuật hành chính. Đây là cuộc cách mạng về tư duy quản trị, nơi chính quyền địa phương không còn bị xem như "cánh tay nối dài" của cấp trên, mà trở thành những chủ thể có năng lực hành động độc lập, sáng tạo và chịu trách nhiệm rõ ràng trước nhân dân.

Đồng thời, Thứ trưởng cũng nhấn mạnh, việc phân cấp, phân quyền phải là sự đồng thuận cao trong hệ thống lãnh đạo, thể hiện quyết tâm chính trị nhất quán trong việc chuyển giao thẩm quyền thực chất cho địa phương. Văn bản số 539/TTg-TCCV về phân cấp, phân quyền gắn với thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp ngày 14.5.2025 của Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo rất rõ những đề xuất phân cấp, phân quyền trong đó tập trung vào 8 lĩnh vực ưu tiên, cấp bách như: Ngân sách; Cán bộ, công chức; Đất đai; Tài nguyên: Tài sản; Đầu tư; Xây dựng; Quyết định các vấn đề phát sinh. Tại cuộc họp, Thứ trưởng đã nghe báo cáo, đề xuất của lãnh đạo 15 cơ quan, đơn vị có chức năng quản lý nhà nước thuộc Bộ VHTTDL để cùng rà soát, đề xuất phân cấp, phân quyền gắn với thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp.

Đại diện Vụ Pháp chế, Văn phòng Bộ cũng đã có những trao đổi thẳng thắn trước những ý kiến rà soát, đề xuất từ các đơn vị để cùng làm rõ những đầu việc của từng lĩnh vực của ngành cần có sự thay đổi về phân cấp, phân quyền từ Trung ương tới địa phương, góp phần thúc đẩy sự phát triển bền vững của đất nước. Theo Phó Chánh văn phòng Bộ VHTTDL Nguyễn Thanh Sơn, hiện nay toàn ngành VHTTDL có 350 thủ tục hành chính, trong đó có 183 thủ tục hành chính cấp Trung ương, cho thấy Bộ VHTTDL là một trong những Bộ, ngành có thủ tục hành chính cao. Con số này tăng một phần là sau khi Bộ VHTTDL thực hiện chức năng quản lý nhà nước sáp nhập bốn đơn vị: Cục Báo chí; Cục Phát thanh, truyền hình và thông tin điện tử; Cục Xuất bản, In và Phát hành; Cục Thông tin cơ sở và Thông tin đối ngoại.

Nhóm đơn vị có nhiều thủ tục hành chính nhất đó là: Cục Phát thanh, truyền hình và thông tin điện tử, Cục Xuất bản, Cục Báo chí, Cục Bản quyền tác giả, in và phát hành... Có đơn vị như Cục Bản quyền tác giả trung bình mỗi năm có khoảng 10.000 hồ sơ làm thủ tục hành chính. Nhóm đơn vị phân cấp, phân quyền mạnh, có rất ít và thậm chí là không còn thủ tục hành chính: Cục Hợp tác quốc tế, Cục Nghệ thuật biểu diễn, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam...

Kết luận cuộc họp, Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình khẳng định, phân cấp, phân quyền trước tiên phải là sự đổi mới về tư duy quản trị quốc gia, muốn đất nước phát triển thì phải đổi mới tư duy. Thứ trưởng đề nghị Văn phòng Bộ, Vụ Pháp chế cần rà soát và tổng hợp các đề xuất của các đơn vị theo các nội dung Thủ tướng Chính phủ yêu cầu: Các chức năng, nhiệm vụ của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội phân quyền cho Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ; Các chức năng, nhiệm vụ của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ phân cấp, phân quyền cho Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ và chính quyền địa phương; Các chức năng, nhiệm vụ của Bộ, cơ quan ngang Bộ phân cấp, phân quyền cho chính quyền địa phương; Các chức năng, nhiệm vụ của chính quyền địa phương cấp huyện chuyển về chính quyền địa phương cấp xã hoặc chuyển lên chính quyền địa phương cấp tỉnh khi tổ chức thực hiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp.

Thứ trưởng cũng đề nghị các đơn vị cần lưu ý chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, trong thiết kế các chính sách, quy định cần đẩy mạnh phân cấp, phân quyền và tăng cường ứng dụng công nghệ, chuyển đổi số. Đồng thời, phải đảm bảo 6 rõ: "Rõ người, rõ việc, rõ thời gian, rõ trách nhiệm, rõ thẩm quyền, rõ sản phẩm" trong quá trình tổ chức, triển khai thực hiện pháp luật. ■

Khai quật khảo cổ tại nền nhà Pháo binh thuộc Khu Trung tâm Hoàng thành Thăng Long

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương đã ký Quyết định số 1344/QĐ-BVHTTDL về việc khai quật khảo cổ. Theo đó, Quyết định cho phép Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội phối hợp với Viện Khảo cổ học khai quật khảo cổ tại Nền nhà Pháo binh (CT04) thuộc Khu Trung tâm Hoàng thành Thăng Long với diện tích khai quật là 580m² trong thời gian từ ngày 16.5 đến ngày 24.12.2025.

Quyết định nêu rõ, trước khi khai quật khảo cổ, Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội cần báo cáo UBND thành phố Hà Nội cho phép phối hợp với các cơ quan có liên quan tư liệu hóa đầy đủ, thu thập, sắp xếp và lưu trữ trong quá trình hạ giải công trình CT04 để lưu giữ hồ sơ đầy đủ, tạo điều kiện cho việc nghiên cứu trong tương lai. Trong thời gian khai quật khảo cổ, các cơ quan được cấp giấy phép cần chú ý bảo vệ địa tầng của di tích; có trách nhiệm tuyên truyền về việc bảo vệ di sản văn hóa, không công bố kết luận chính thức khi chưa có sự thỏa thuận của cơ quan chủ quản và Cục Di sản văn hóa.

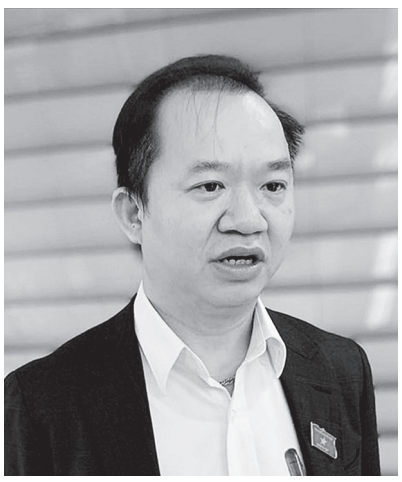
Những hiện vật thu thập được trong quá trình khai quật khảo cổ, Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội phải có trách nhiệm giữ gìn, bảo quản và báo cáo Bộ trưởng Bộ VHTTDL phương án bảo vệ và phát huy giá trị những hiện vật đó. Đối với Nền nhà Cục Tác chiến (CT17), Bộ VHTTDL sẽ xem xét, cấp phép khai quật khảo cổ khi nội dung hạ giải công trình CT17 phù hợp với Quy hoạch chi tiết Bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Khu di tích Trung tâm Hoàng thành Thăng Long (tỷ lệ 1/500) sau khi được cấp có thẩm quyền phê duyệt điều chỉnh, bổ sung.

Sau khi kết thúc đợt khai quật khảo cổ, Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội và Viện Khảo cổ học phải có báo cáo sơ bộ và đề xuất phương án quản lý, bảo vệ khu vực đã khai quật khảo cổ trong thời gian chậm nhất 1 tháng và báo cáo khoa học trong thời gian chậm nhất 1 năm, gửi về Bộ VHTTDL. Trước khi công bố kết quả của đợt khai quật khảo cổ, cơ quan được cấp giấy phép trao đổi, thống nhất với Cục Di sản văn hóa. Trước đó, Sở VHTT Hà Nội đã có văn bản số 1742/SVHTT-QLDSVH gửi Bộ VHTTDL, Cục Di sản văn hóa về việc xin cấp phép khai quật khảo cổ tại Trung tâm Hoàng thành Thăng Long năm 2025.

Theo đó, Sở VHTT thành phố Hà Nội đề nghị Bộ VHTTDL, Cục Di sản văn hóa cấp giấy phép khai quật khảo cổ tại Khu Trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội tại 2 địa điểm gồm Hố khai quật số 1 (H1) có hình gần chữ L, gồm toàn bộ nền nhà Pháo binh (CT04) nằm chính giữa nền điện Kính Thiên hiện nay, diện tích 580m² và Hố khai quật số 2 (H2) nằm tại nền nhà Cục Tác chiến, có diện tích 415m². Mục tiêu của công tác nhằm tăng cường hiểu biết về khu di sản và xác định lịch sử cốt lõi nền Điện Kính Thiên, tiếp tục củng cố cơ sở khoa học cho việc nghiên cứu, phục dựng không gian chính Điện Kính Thiên trong Khu di tích Trung tâm Hoàng thành Thăng Long.

L.SƠN

Cái giá phải trả là phẩm giá, là lòng tin của người dân

"Tôi cho rằng vụ việc tại Cục An toàn thực phẩm là lời cảnh tỉnh sâu sắc đối với hệ thống quản lý nhà nước, đặc biệt trong lĩnh vực liên quan trực tiếp đến sức khỏe, niềm tin và nhân phẩm con người. Vụ việc không đơn thuần là hành vi sai trái của một vài cán bộ biến chất, mà là biểu hiện rõ nét của một lỗ hổng lớn trong cơ chế giám sát, hậu kiểm và văn hóa công vụ. Khi chính cơ quan có trách nhiệm bảo vệ người dân lại tiếp tay cho sai phạm thì niềm tin xã hội sẽ bị bào mòn nghiêm trọng. Không thể nói đến một nền quản trị quốc gia liêm chính, hiệu quả nếu những người cầm cân nảy mực lại là người tiếp tay cho tội phạm .

Những cán bộ lẽ ra phải là "hàng rào cuối cùng" bảo vệ sức khỏe cộng đồng lại trở thành mắt xích trong chuỗi lợi ích nhóm, dung túng cho sản phẩm kém chất lượng, thậm chí là hàng giả, nhắm vào những nhóm yếu thế nhất như người già, phụ nữ mang thai và trẻ em. Đây không chỉ là vi phạm pháp luật, mà còn là tội ác đối với lương tri và đạo lý con người. Đã đến lúc cần nhìn nhận rằng văn hóa liêm chính không thể chỉ là khẩu hiệu, mà phải trở thành nguyên tắc sống còn đối với đội ngũ cán bộ, đặc biệt trong những lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực. Đồng thời, cần có cơ chế kiểm soát quyền lực hiệu quả từ bên ngoài hệ thống, thông qua vai trò của truyền thông, xã hội dân sự và các tổ chức thanh tra độc lập.

Vụ án này không đơn thuần là một hồ sơ hình sự. Nó là lời cảnh báo sâu sắc rằng nếu chúng ta không xây dựng được một nền văn hóa liêm chính trong hệ thống công quyền, thì mọi chính sách tốt cũng sẽ bị bóp méo, thậm chí bị phản bội ngay trong quá trình thực thi. Và cái giá phải trả, không chỉ là tiền bạc mà là sinh mạng, là phẩm giá, là lòng tin của người dân."

(Đại biểu Quốc hội BÙI HOÀI SƠN)

Tránh tình trạng "đổ lỗi tập thể"

"Đây là vấn đề rất nghiêm trọng, cho thấy công tác quản lý hiện nay còn quá yếu kém. Chúng ta có đầy đủ công cụ pháp luật, vậy tại sao lại để xảy ra tình trạng nhận hối lộ, vi phạm pháp luật nghiêm trọng đến mức bị khởi tố, bắt giam? Cần phải tăng cường kiểm tra, giám sát đội ngũ cán bộ trực tiếp, những người giữ vai trò then chốt trong bảo đảm an toàn thực phẩm. Chúng ta đã từng chứng kiến những vụ việc liên quan đến sữa giả, lòng se điếu và nhiều sản phẩm khác có nguy cơ ảnh hưởng đến sức khỏe cộng đồng, nhưng đến nay vẫn chưa có giải pháp cụ thể để xử lý dứt điểm...

Trong bối cảnh Quốc hội đang thảo luận về phân cấp, phân quyền và giao trách nhiệm, điều cần thiết là phải hoàn thiện cơ chế giám sát để làm rõ trách nhiệm từng khâu, từng cấp, từng ngành, tránh tình trạng "đổ lỗi tập thể" dẫn đến không ai chịu trách nhiệm cụ thể."

(Đại biểu Quốc hội TRỊNH XUÂN AN)

Lỗ hổng lớn trong quản lý, giám sát và kiểm tra an toàn thực phẩm

"Việc một cán bộ cấp cao trong lĩnh vực bảo vệ sức khỏe cộng đồng bị khởi tố vì nhận hối lộ là điều không thể chấp nhận. Vụ việc cho thấy lỗ hổng lớn trong công tác quản lý, giám sát và kiểm tra an toàn thực phẩm. Thực tế cho thấy quy trình cấp giấy chứng nhận GMP và công bố sản phẩm đã bị lợi dụng để hợp thức hóa hàng giả, hàng kém chất lượng. Do đó, cần phải rà soát toàn diện các quy trình cấp phép, tăng cường minh bạch hóa, trách nhiệm giải trình và xử lý nghiêm các cá nhân vi phạm để lấy lại niềm tin xã hội.

Trước hết, cần hoàn thiện khung pháp lý, siết chặt quy trình cấp phép và hậu kiểm sản phẩm thực phẩm chức năng. Đồng thời, tăng cường thanh tra, kiểm tra độc lập và ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý để giảm thiểu tiêu cực. Quan trọng nhất là xây dựng đội ngũ cán bộ liêm chính, có đạo đức nghề nghiệp và chịu trách nhiệm trước pháp luật."

(Đại biểu Quốc hội NGUYỄN HẢI NAM)

NGUYÊN CỤC TRƯỞNG CỤC ATTP VÀ ĐỒNG PHẠM BỊ BẮT:

Người dân chỉ biết "ngậm đắng nuốt cay"

KIM THƯ - THU SÂM (thực hiện)

Bốn trong năm cán bộ của Cục An toàn thực phẩm (Bộ Y tế), trong đó có nguyên Cục trưởng Nguyễn Thanh Phong đã bị Cơ quan CSĐT, Bộ Công an khởi tố, bắt giam (một người được tại ngoại) vì tội nhận hối lộ, đã gây chấn động và phẫn nộ trong dư luận. Nhiều ý kiến cho rằng, "đây không chỉ là hành vi trục lợi phi đạo đức, vô nhân tính mà là tội ác".

Sai phạm này liên quan đến việc thẩm định, hậu kiểm, cấp 4 Giấy chứng nhận cơ sở đủ điều kiện an toàn thực phẩm đạt yêu cầu thực hành sản xuất tốt (Giấy chứng nhận GMP) cho nhà máy MediPhar và Nhà máy MediUSA; cấp 207 Giấy tiếp nhận đăng ký bản công bố sản phẩm (Giấy phép công bố sản phẩm) cho nhóm 9 Công ty do Nguyễn Năng Mạnh, Giám đốc Công ty MegaPhaco, Chủ tịch Hội đồng quản trị Công ty MediUSA cầm đầu, đã bị khởi tố và bắt giam.

Vụ việc không chỉ gây sốc trong ngành Y tế mà còn gây chấn động xã hội, bởi một cơ quan được giao nhiệm vụ "canh gác" các loại thực phẩm chức năng kém chất lượng ra thị trường, một trong những đơn vị thuộc Bộ Y tế làm nhiệm vụ chăm sóc, bảo vệ sức khỏe nhân dân lại nhận hối lộ, tiếp tay cho việc sản xuất hàng nhái, hàng giả, kém chất lượng. Theo Cơ quan CSĐT, trong suốt 10 năm kể từ năm 2016, Nguyễn Năng Mạnh cùng đồng phạm thành lập, tổ chức, điều hành 9 Công ty, nhà máy MediPhar và nhà máy MediUSA sản xuất, tiêu thụ thực phẩm chức năng giả với số lượng đặc biệt lớn, chủng loại đa dạng đã hối lộ hơn 1 tỉ đồng cho Đoàn kiểm tra thẩm định (Cục An toàn thực phẩm) để giảm số lỗi khi thẩm định, hướng dẫn cách khắc phục, cho thời gian để khắc phục lỗi. Đồng thời, hối lộ 2,07 tỉ đồng cho chuyên viên của Cục này trong việc xin cấp Giấy chứng nhận công bố sản phẩm cho 207 loại thuộc 9 nhóm của các công ty do Nguyễn Năng Mạnh điều hành: MediPhar, MediUSA, MegaLife, Việt Đức, Mega Pharco, Việt Pháp, Liên doanh USA, PharmaCist và Vita Phar.

Đây có lẽ là nguyên nhân chính khiến số lượng lớn các loại thực phẩm chức năng kém chất lượng, giả được tung hoành khắp thị trường trong nước và được nâng tầm bằng những lời quảng cáo thổi phồng, thiếu thực tế mà không hề bị "tuýt còi", không chỉ gây thiệt hại về kinh tế mà còn tổn hại cho sức khỏe của người dân. 10 năm là một khoảng thời gian quá dài để số người dân bị thiệt hại tăng dần hằng năm và chỉ biết "ngậm đắng nuốt cay" khi vụ việc vỡ lở. Tuy nhiên, ở một góc nhìn khác, ẩn sau hành vi sai phạm cá nhân này lại nằm trong một cơ chế giám sát, kiểm soát không hiệu quả. Đó là tình trạng "vừa đá bóng vừa thổi còi". Cục An toàn thực phẩm là đơn vị cấp Giấy phép công bố sản phẩm cho doanh nghiệp và cũng là đơn vị kiểm soát chất lượng các sản phẩm đó. Liên quan đến vấn đề này, luật sư Mai Thị Thảo, Phó Giám đốc TAT Law Firm, chuyên gia trong lĩnh vực bảo vệ người tiêu dùng và pháp lý hàng hóa thực phẩm cho rằng: "Những văn bản hành chính được ký ra không thông qua cơ chế phản biện nội bộ rõ ràng, không có quy trình kiểm định độc lập, không có đánh giá hậu kiểm một cách thực chất. Rất dễ để đặt vấn đề trách nhiệm cá nhân".

Có lẽ đã đến lúc việc cấp phép thực phẩm chức năng, thực phẩm bảo vệ sức khỏe cần có cơ chế phản biện, quy trình kiểm định độc lập tương tự như việc cấp phép sản xuất vắc xin. Còn nhớ, vào cuối năm 2021, khi dịch Covid-19 còn trong giai đoạn diễn biến phức tạp, nhu cầu vắc xin để tiêm cho người dân cao, Chính phủ, Bộ Y tế đã tạo mọi điều kiện để Công ty cổ phần công nghệ sinh học dược Nanogen được nghiên cứu, thử nghiệm và cấp phép sản xuất vắc xin Nanocovax. Tuy nhiên qua nhiều lần họp, cung cấp hồ sơ nhưng Hội đồng Đạo đức trong nghiên cứu y sinh học

Nguyên Cục trưởng Cục ATTP Nguyễn Thanh Phong (đầu tiên bên trái) và 4 đồng phạm bị khởi tố

Quốc gia mặc dù công nhận vắc xin Nanocovax đạt yêu cầu về tính an toàn dựa trên dữ liệu báo cáo, nhưng vẫn biểu quyết không thông qua việc cấp giấy phép sản xuất vì doanh nghiệp này chưa đáp ứng được các dữ liệu cần thiết chứng minh hiệu quả, sự an toàn của vắc xin. Và cuối cùng kỳ vọng về loại vắc xin Covid-19 made-in-Vietnam không thành sự thật. Điều này cho thấy, nếu có một đơn vị độc lập, làm việc nghiêm túc vì sức khỏe người dân sẽ trở thành "khắc tinh" của các loại thực phẩm chức năng giả, kém chất lượng.

Theo quy định tại Nghị định 15/2018/NĐ-CP quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật An toàn thực phẩm đã trao quyền cho doanh nghiệp tự chịu trách nhiệm, chỉ cần phiếu kiểm nghiệm an toàn thực phẩm (gồm các chỉ tiêu an toàn) được cấp bởi phòng kiểm nghiệm được công nhận phù hợp ISO-17025 thì doanh nghiệp được quyền nộp trong hồ sơ công bố sản phẩm. Đồng thời, doanh nghiệp tự chịu trách nhiệm về chất lượng sản phẩm tự công bố và sản xuất. Nghĩa là một sản phẩm bảo vệ sức khỏe nếu hồ sơ đầy đủ sẽ được sản xuất và lưu thông trên thị trường mà không cần tiền kiểm. Qua thanh tra, kiểm tra, hậu kiểm, sản phẩm không đạt chất lượng mới bị xử lý. Thực tế cho thấy, với hàng nghìn loại thực phẩm chức năng, thực phẩm bảo vệ sức khỏe được lưu hành trên thị trường thì không một cơ quan nào có thể hậu kiểm xuể.

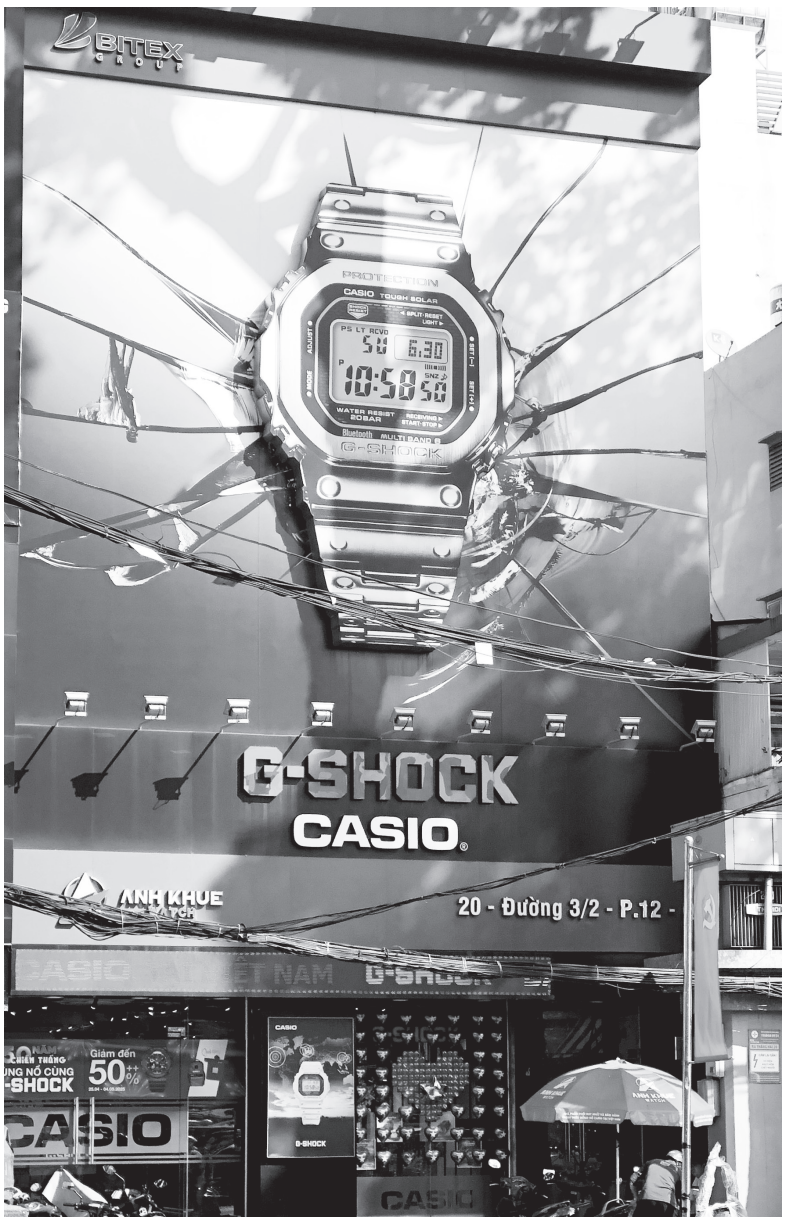
Chính việc hậu kiểm đã tạo kẽ hở cho sản phẩm giả, kém chất lượng được bung ra thị trường, thậm chí đội lốt hàng "hàng xách tay", "hàng Nhật", "hàng Úc"... Nhiều ý kiến cho rằng, quy định pháp luật cần được thiết kế mang tính ngăn chặn, dự phòng, đi trước nhằm bảo vệ người dân chứ không phải để xảy ra rồi mới bảo vệ. Hiện nay Bộ Y tế đang lấy ý kiến góp ý để đề xuất Chính phủ sửa đổi Nghị định 15 nhằm siết chặt đăng ký bản công bố sản phẩm đối với các nhóm thực phẩm nguy cơ cao (tiền kiểm) chứ không cho tự công bố như hiện nay. Khi đó, hy vọng thị trường thực phẩm chức năng sẽ đi vào trật tự, không thể bát nháo thật - giả lẫn lộn như hiện nay; tạo điều kiện cho các doanh nghiệp làm ăn tử tế, đầu tư bài bản, tuân thủ đầy đủ các quy định, tiêu chuẩn... được cạnh tranh lành mạnh.

"Chúng ta cần hệ sinh thái pháp lý đủ mạnh để loại bỏ tư duy "xin - cho", đủ linh hoạt để kiểm soát các mô hình quảng bá sản phẩm mới (qua mạng xã hội, livestream…) và đủ thông minh để không bắt tất cả doanh nghiệp tử tế "chịu vạ lây" vì sai phạm của một vài cá nhân hay doanh nghiệp trục lợi", luật sư Mai Thị Thảo nhấn mạnh. ■

Biển hiệu "biến tướng" vẫn thách thức cơ quan quản lý

Bài, ảnh: HOÀNG HẢI

Dạo một vòng trên nhiều tuyến đường khu vực trung tâm thuộc các quận 10, 3 (TP.HCM), phóng viên *Văn Hóa* ghi nhận hàng loạt công trình biển hiệu "biến tướng", thậm chí đã bị xử phạt và buộc tháo dỡ nhưng vẫn ngang nhiên tồn tại.

Biển hiệu với nội dung quảng cáo đồng hồ thương hiệu G-Shock tại cơ sở kinh doanh Anh Khuê Watch - số 20 đường 3/2 (phường 12) quận 10 vẫn chưa tháo dỡ

Cụ thể là biển hiệu với nội dung quảng cáo đồng hồ thương hiệu G-Shock tại cơ sở kinh doanh Anh Khuê Watch - số 20 đường 3/2 (phường 12) quận 10. Điều đáng nói, công trình biển hiệu này không có một dòng chữ tiếng Việt nào theo quy định, biến tướng thành bảng quảng cáo áp tường sai quy định với diện tích hàng chục m^2, xây dựng che chắn toàn bộ mặt tiền và cả không gian thoát hiểm. Trong khi đó, Điều 34 Luật Quảng cáo hiện hành quy định biển hiệu phải có đầy đủ nội dung tên cơ sở sản xuất, kinh doanh đúng theo giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh, địa chỉ, điện thoại; chữ viết trên biển hiệu phải tuân thủ quy định điều 18 của Luật này.

Điều 34 Luật Quảng cáo hiện hành cũng quy định chiều cao tối đa đối với biển hiệu ngang là 2m, chiều dài không vượt quá chiều ngang mặt tiền nhà. Đối với biển hiệu dọc thì chiều ngang tối đa mà 1m, chiều cao tối đa là 4m nhưng không vượt quá chiều cao tối đa của tầng nhà nơi đặt biển hiệu. Đặc biệt, biển hiệu không được che chắn không gian thoát hiểm, cứu hỏa… Tiếp nhận thông tin phản ánh của *Văn Hóa*, UBND phường 12 (quận 10) tiến hành kiểm tra và lập biên bản vi phạm hành chính, trình UBND quận 10 xử lý theo quy định.

Ngày 27.2, UBND quận 10 ban hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính đối với Công ty cổ phần Anh Khuê Watch (bà Huỳnh Thị Yến Anh là người đại diện) với số tiền 25 triệu đồng, biện pháp khắc phục hậu quả là buộc tháo dỡ nội dung quảng cáo sai phạm, thời hạn chấp hành là 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định xử phạt. Thế nhưng đến nay, ghi nhận thực tế của phóng viên tại cơ sở kinh doanh nói trên cho thấy, Công ty cổ phần Anh Khuê Watch vẫn chưa chấp hành biện pháp khắc phục hậu quả, biển hiệu với nội dung quảng cáo đồng hồ thương hiệu G-Shock đã bị xử phạt vi phạm hành chính vẫn tồn tại một cách công khai, chưa có dấu hiệu nào tháo dỡ!

Trường hợp khác, ngày 20.1, UBND quận 3 ban hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính đối với Công ty cổ phần The New District (địa chỉ tại số 546 Lê Văn Lương, phường Tân Phong, quận 7) số tiền 25 triệu đồng, buộc tháo dỡ quảng cáo vi phạm tại cơ sở kinh doanh dịch vụ thể thao "The New Gym", địa chỉ số 264-264A đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa (phường Võ Thị Sáu, quận 3) trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định xử phạt. Tuy nhiên gần bốn tháng trôi qua, công trình biển hiệu biến tướng thành bảng quảng cáo áp tường sai phạm nói trên vẫn chây ì, không chấp hành khắc phục hậu quả theo quyết định xử phạt vi phạm hành chính của UBND quận 3. Cũng cần nói thêm, hai trường hợp sai phạm nói trên chỉ bị xử phạt vi phạm hành chính khi có sự phản ánh của *Văn Hóa* đến cơ quan quản lý địa phương. Những công trình này đã xuất hiện trước đó và tồn tại trong thời gian khá dài, nhưng vẫn không bị kiểm tra và xử lý.

Bị xử phạt vi phạm hành chính, buộc tháo dỡ quảng cáo vi phạm nhưng cơ sở kinh doanh dịch vụ thể thao "The New Gym", địa chỉ số 264 - 264A đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa (phường Võ Thị Sáu) quận 3 vẫn chây ỳ

Trên đây chỉ là con số rất ít các biển hiệu "biến tướng" thành bảng quảng cáo áp tường sai quy định bị xử phạt vi phạm hành chính so với thực tế hàng chục, thậm chí hàng trăm các biển hiệu khác sai quy định, vẫn đang tồn tại trên địa bàn TP.HCM, nhất là tại các tuyến phố trung tâm. ■

ĐỂ DU LỊCH CẤT CÁNH TỪ KHO BÁU VĂN HÓA VIỆT:

Bài 2: Nâng tầm điểm đến di sản

● ĐINH AN

Có một nghịch lý vẫn khiến nhiều người trăn trở: Dù Việt Nam sở hữu kho tàng di sản thiên nhiên và văn hóa phong phú bậc nhất khu vực, du lịch vẫn chưa cất cánh như kỳ vọng. Vấn đề không nằm ở sự thiếu thốn tài nguyên, mà ở cách chúng ta khai thác giá trị văn hóa chưa thực sự sáng tạo, đủ hấp dẫn và mang lại giá trị gia tăng. Trong bối cảnh đó, công nghiệp văn hóa với sức mạnh chuyển hóa di sản thành trải nghiệm sống động chính là lời giải, mở ra cánh cửa để du lịch Việt Nam bứt phá. Ninh Bình là một minh chứng đang từng bước hiện thực hóa điều đó.

Công nghiệp văn hóa là động lực mới để thúc đẩy du lịch cất cánh — Ảnh: MINH ĐƯỜNG

Chưa được đánh thức đúng cách

Ninh Bình - vùng đất địa linh nhân kiệt được thiên nhiên ưu đãi cảnh quan kỳ vĩ, nơi non nước giao hòa, hang động nên thơ, cùng hệ thống di sản văn hóa sâu dày. Từ quần thể danh thắng Tràng An - Di sản hỗn hợp đầu tiên của Đông Nam Á, đến Cố đô Hoa Lư nghìn năm lịch sử và những làng nghề truyền thống đậm bản sắc, Ninh Bình như một viên ngọc quý giữa lòng đất Bắc. Nhưng kho báu ấy, như nhận định của nhiều chuyên gia, vẫn còn "ngủ yên" trong lớp trầm tích di sản, chờ một "làn gió mới" mang tên công nghiệp văn hóa "đánh thức".

Với bề dày lịch sử và nền tảng văn hóa phong phú, Ninh Bình đã có những bước tiến đáng kể trong phát triển du lịch. Tuy nhiên, như Phó Chủ tịch UBND tỉnh Ninh Bình Nguyễn Cao Sơn nhìn nhận: "Du lịch không chỉ là khai thác tài nguyên mà phải gắn với bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa. Muốn du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, Ninh Bình cần khơi dậy kho di sản bằng tư duy sáng tạo, ứng dụng công nghệ, phát triển công nghiệp văn hóa và hình thành sản phẩm đặc trưng, có khả năng lan tỏa".

Tầm nhìn này cũng được cụ thể hóa bằng mục tiêu đến năm 2030, du lịch đóng góp 8% GRDP của tỉnh. Xa hơn, năm 2035, Ninh Bình hướng tới trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, mang thương hiệu "Đô thị di sản thiên niên kỷ", một trung tâm sáng tạo gắn với công nghiệp văn hóa, kinh tế di sản. Tuy nhiên, hành trình hiện thực hóa khát vọng ấy không ít chông gai. Giám đốc Sở Du lịch Ninh Bình Bùi Văn Mạnh chỉ ra những điểm nghẽn: "Thiếu sản phẩm sáng tạo có giá trị gia tăng cao, thiếu cơ chế đầu tư cho chuyển hóa di sản, chưa phân định rõ ràng giữa công nghiệp văn hóa mang tính thương mại và dịch vụ văn hóa công ích". Tràng An mới dừng ở cảnh quan thiên nhiên, chưa có chiều sâu văn hóa. Cố đô Hoa Lư thiếu bảo tàng sống động, thiếu các hình thức kể chuyện lịch sử hấp dẫn. Lễ hội, làng nghề, nghệ thuật dân gian vẫn hiện diện nhưng còn rời rạc, thiếu kết nối chuỗi trải nghiệm.

Chuyên gia truyền thông Lê Quốc Vinh cho rằng: "Chúng ta chưa kể được câu chuyện khác biệt của chính mình". Ông lấy ví dụ về show thực cảnh *Ấn tượng Lệ Giang* (Trung Quốc) do đạo diễn Trương Nghệ Mưu dàn dựng, một mô hình có sự tham gia chính của cộng đồng lên tới hàng trăm người, mang lại giá trị kinh tế - văn hóa lớn cho địa phương. "Vậy tại sao Ninh Bình, với những kỳ quan hiếm có, không thể xây dựng một show diễn giữa trời đất Tràng An? Không chỉ cần giới thiệu cảnh đẹp, mà phải truyền tải được tinh thần, bản sắc độc nhất vô nhị của vùng đất này", ông Lê Quốc Vinh nói.

Cùng quan điểm trên, NSND Xuân Bắc, Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn (Bộ VHTTDL) cho rằng, hoàn toàn có thể xây dựng các chương trình biểu diễn đặc sắc tại Ninh Bình. Nhưng điều kiện tiên quyết là cần những cơ chế đặc thù để thu hút đầu tư tư nhân, đồng thời kiến tạo một hệ sinh thái công nghiệp văn hóa toàn diện, nơi nghệ sĩ, doanh nghiệp, người dân cùng tham gia sáng tạo.

Cục trưởng Cục Bản quyền tác giả (Bộ VHTTDL) Trần Hoàng cho rằng, Ninh Bình cần xác định rõ những mũi nhọn ưu tiên trong phát triển công nghiệp văn hóa, đặc biệt là trên nền tảng các giá trị di sản đã được định danh. Với cảnh quan thiên nhiên kỳ vĩ, từng được nhiều nhà làm phim trong và ngoài nước lựa chọn, Ninh Bình hội tụ đầy đủ tiềm năng để phát triển trở thành trường quay quốc gia và quốc tế. Không chỉ dừng ở những cảnh quay ngẫu hứng, vùng đất này hoàn toàn có thể được quy hoạch bài bản để đón các dự án điện ảnh, truyền hình dài hơi, tạo ra chuỗi giá trị bền vững. Bên cạnh đó, chính địa hình và không gian văn hóa đặc sắc cũng là chất liệu lý tưởng để phát triển các chương trình nghệ thuật thực cảnh quy mô, không theo kiểu lễ hội ngắn ngày, mà hướng tới các show diễn định kỳ, thậm chí tổ chức hằng ngày như một phần "di sản sống" giữa trời đất Ninh Bình.

Những mạch nguồn mới từ công nghiệp văn hóa

Công nghiệp văn hóa không phải điều gì quá xa vời, nó đã gõ cửa Ninh Bình từ lâu. Tràng An từng xuất hiện trong bom tấn Hollywood *Kong: Skull Island* nhưng cơ hội "vàng" ấy chưa được tận dụng để hình thành tour theo dấu phim, khu trải nghiệm điện ảnh. Cố đô Hoa Lư có thể trở thành điểm đến 24h với sân khấu thực cảnh, trình chiếu hologram kể chuyện vua Đinh - Lê, các hành trình du lịch đêm hấp dẫn. Nghề gốm Gia Thủy, tranh dân gian Kim Sơn, thêu Yên Mạc nếu được "thiết kế lại" dưới góc nhìn sáng tạo sẽ vừa giữ nghề, vừa tạo ra các sản phẩm quà tặng độc bản.

Văn hóa truyền thống cũng cần "làm mới mình" qua nhạc kịch, múa đương đại, chiếu phim ngoài trời kết hợp cùng không gian tự nhiên. Những "festival văn hóa sáng tạo" như lễ hội Forestival sắp diễn ra cuối tháng 5 này với không gian giữa rừng và trải nghiệm nghệ thuật mới mẻ chính là những bước chuyển động đầu tiên đáng ghi nhận.

Tín hiệu tích cực còn đến từ giới trẻ đó là những startup văn hóa, nghệ sĩ độc lập về Ninh Bình lập nghiệp với tư duy hiện đại, không sao chép mà khai thác tinh thần quê hương bằng ngôn ngữ sáng tạo. Dự án *Trái tim di sản* là hành trình nghệ thuật hóa điểm đến cho thấy nhu cầu cảm xúc, trải nghiệm văn hóa trong du khách là rất lớn.

Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Hà Văn Siêu cho rằng: "Ninh Bình cần xây dựng hệ sinh thái văn hóa - du lịch, với trung tâm sáng tạo, chính sách ưu đãi, hạ tầng vui chơi giải trí chất lượng cao để kéo dài thời gian lưu trú. Đồng thời đẩy mạnh chuyển đổi số, truyền thông đa nền tảng, kể chuyện Ninh Bình bằng bảo tàng ảo, video, app tương tác…".

Tỉnh Ninh Bình cũng đã đi những bước đầu tiên trong lộ trình này bằng việc ban hành hai Nghị quyết quan trọng: Phát triển du lịch (giai đoạn 2021-2030, định hướng 2045) và phát triển công nghiệp văn hóa gắn với du lịch (giai đoạn 2023-2030, định hướng 2045). Đây là đòn bẩy thể chế tạo điều kiện cho sự hội tụ và cộng hưởng giữa hai ngành kinh tế mũi nhọn: Du lịch và công nghiệp văn hóa.

Nhiều chuyên gia cho rằng, Ninh Bình cần xây dựng bản đồ công nghiệp văn hóa tích hợp với hệ sinh thái điểm đến du lịch, định hướng cho phát triển bền vững. Việc ưu tiên đầu tư cho công nghiệp văn hóa vừa để giải phóng sức sáng tạo, vừa là cách khơi thông nguồn lực trong phát huy thế mạnh tài nguyên phong phú: Từ di sản văn hóa, di sản thiên nhiên đến di sản đô thị. Khi các giá trị này được chuyển hóa thành sản phẩm, dịch vụ mang hàm lượng sáng tạo và giá trị kinh tế cao, sẽ tạo động lực mới cho cộng đồng sáng tạo, doanh nghiệp và người dân địa phương cùng phát triển.

Một đề xuất mang tầm nhìn chiến lược, là đưa Cố đô Hoa Lư gia nhập Mạng lưới các thành phố sáng tạo của UNESCO trong lĩnh vực nghệ thuật truyền thông. Đây không chỉ là một danh hiệu, mà là bước đi nhằm định vị thương hiệu "đô thị di sản sáng tạo", kết nối chặt chẽ toàn tỉnh sau khi sáp nhập 3 tỉnh Ninh Bình, Hà Nam và Nam Định như một điểm đến hàng đầu châu Á - nơi hội tụ sức sáng tạo độc đáo trong hành trình khám phá văn hóa, lịch sử, con người và thiên nhiên Ninh Bình.

Từ vùng đất của cố đô đến trung tâm sáng tạo mới, đó là hành trình mà Ninh Bình đang kiến tạo. Di sản không còn nằm yên trong quá khứ mà sống động giữa đời sống đương đại, được kể lại bằng những ngôn ngữ hiện đại, chạm tới cảm xúc du khách. Khi công nghiệp văn hóa trở thành trục xoay trong chiến lược phát triển, Ninh Bình không chỉ là điểm đến hấp dẫn mà còn là hình mẫu cho cả nước về cách nâng tầm di sản thành giá trị kinh tế bền vững, một sức mạnh mềm đủ sức vươn xa trong dòng chảy toàn cầu. Đó chính là hành trình đưa di sản từ vẻ đẹp tiềm ẩn thành sức hút trường tồn. ■

(Còn tiếp)

Gắn văn hóa dân tộc Thái với phát triển du lịch

● **Bài, ảnh: KHÔI TUẤN**

Huyện Bắc Yên (Sơn La) vừa tổ chức Hội thảo "Bảo tồn, phát huy các giá trị, bản sắc văn hóa dân tộc Thái huyện Bắc Yên" năm 2025 tại xã Pắc Ngà. Hội thảo nhằm đẩy mạnh các hoạt động quảng bá văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tạo điều kiện kết nối phát triển du lịch giữa huyện Bắc Yên và các vùng dân tộc Thái trong và ngoài tỉnh, nâng cao nhận thức của cộng đồng và du khách về giá trị di sản văn hóa các dân tộc nói chung và dân tộc Thái nói riêng.

Hội thảo góp phần nâng cao nhận thức của cộng đồng và du khách về giá trị di sản văn hóa các dân tộc nói chung và dân tộc Thái nói riêng

Tại hội thảo, các đại biểu đã được nghe các báo cáo tham luận, thảo luận chỉ ra một số hạn chế và đề xuất những giải pháp về giữ gìn nét văn hóa nổi bật của dân tộc Thái, chủ yếu về văn hóa ẩm thực, trang phục, phong tục, tập quán, tiếng nói, chữ viết. Đồng thời xóa bỏ hủ tục lạc hậu; xây dựng nếp sống văn minh trong cộng đồng dân tộc Thái. Bí thư chi bộ, trưởng bản Pót, xã Mường Khoa, chủ nhiệm câu lạc bộ văn hóa dân tộc Thái xã Mường Khoa cho biết: "Chúng ta phải bảo tồn về ngôn ngữ, bảo tồn về chữ viết, bảo tồn về phong tục tập quán tốt đẹp; phát triển các loại hình nghệ thuật như xòe Thái và các loại hình nghệ thuật khác. Bởi vì mỗi vùng khác nhau thì sẽ có loại hình nghệ thuật sẽ khác, do vậy cần có sự phát triển để tạo ra sự giao lưu".

Hội thảo "Bảo tồn, phát huy các giá trị, bản sắc văn hóa dân tộc Thái huyện Bắc Yên" tại xã Pắc Ngà đồng thời là dịp nhằm thực hiện hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch"; đẩy mạnh các hoạt động quảng bá văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tạo điều kiện kết nối phát triển du lịch giữa huyện Bắc Yên và các vùng dân tộc Thái trong và ngoài tỉnh, góp phần nâng cao nhận thức của cộng đồng và du khách về giá trị di sản văn hóa các dân tộc nói chung và dân tộc Thái nói riêng.

Huyện Bắc Yên có 7 dân tộc anh em cùng chung sống, trong đó dân tộc Thái với hơn 20.000 người (chiếm 29,82% dân số toàn huyện), sinh sống tập trung chủ yếu ở các xã Pắc Ngà, Mường Khoa, Chim Vàn, Phiêng Ban.

Phó Chủ tịch UBND huyện Bắc Yên Đỗ Xuân Thành nhấn mạnh: "Thời gian qua, huyện Bắc Yên luôn chú trọng phục dựng và duy trì các lễ hội truyền thống như Tết Xíp sí, Xên bản, Xên mường, Lễ hội xòe Thái; tuyên truyền, vận động, khuyến khích người dân giữ gìn các nếp nhà sàn truyền thống, mặc trang phục dân tộc nhất là trong các dịp lễ hội; truyền dạy, phát huy các nghề truyền thống như đan lát, dệt thổ cẩm; thường xuyên tổ chức các trò chơi dân gian như đánh quay, tó lẹ, tó kít; xây dựng các đội văn nghệ truyền thống, xây dựng các điệu múa rộng khắp; hỗ trợ hệ thống trang thiết bị Nhà Văn hóa cho 100% các bản trên địa bàn; hướng dẫn thành lập và hoạt động Câu lạc bộ bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc Thái; đẩy mạnh công tác truyền thông, quảng bá văn hóa truyền thống thông qua các phương tiện thông tin đại chúng và mạng xã hội; phối hợp quảng bá bản sắc văn hóa dân tộc Thái qua Chương trình "Về bản em" do Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh Sơn La tổ chức".

Tại các xã, bản có đồng bào dân tộc Thái sinh sống, luôn lưu giữ được nhiều nét văn hóa độc đáo và đặc sắc của dân tộc như kiến trúc nhà ở, trang phục thổ cẩm, văn hóa ẩm thực, ngôn ngữ, chữ viết... Riêng xã Pắc Ngà, dân tộc Thái trong xã chiếm 99,8%, trong những năm qua được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, các thiết chế văn hóa luôn được đầu tư, đời sống của nhân dân trong xã luôn được cải thiện, bản sắc văn hóa tốt đẹp của dân tộc Thái được giữ gìn và phát huy.

Phó bí thư Thường trực Đảng ủy xã Pắc Ngà Hà Văn Minh cho biết: "Những năm qua, công tác bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp, xóa bỏ các hủ tục, phong tục, tập quán lạc hậu, xây dựng nếp sống văn hóa mới trong đồng bào dân tộc Thái xã Pắc Ngà được các cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện và đạt được nhiều kết quả tích cực. Một số lễ hội truyền thống được phục dựng, tổ chức phục vụ nhu cầu hưởng thụ văn hóa của nhân dân; phong tục, tập quán tốt đẹp được nghiên cứu, sưu tầm, truyền dạy; giá trị văn hóa truyền thống về trang phục, nghề thủ công, ẩm thực, nhạc cụ được bảo tồn, phát huy. Nhiều hủ tục, phong tục, tập quán lạc hậu trong việc cưới, việc tang và trong đời sống sinh hoạt từng bước được xóa bỏ". ■

Lễ hội Xên mường năm 2025 tại xã Pắc Ngà

Thi kéo co trong lễ hội Xên mường luôn tạo được sự hào hứng với người dân và du khách

Yên Bái chú trọng công tác quảng bá hình ảnh

Những năm gần đây, công tác quảng bá, xây dựng thương hiệu du lịch của tỉnh Yên Bái có nhiều chuyển biến tích cực. Chính quyền các địa phương, ngành Văn hóa, thể thao và du lịch tỉnh đã chú trọng đầu tư và tăng cường hoạt động truyền thông, quảng bá du lịch trên các phương tiện thông tin đại chúng như báo chí, mạng xã hội...

Các chương trình quảng bá du lịch như "Yên Bái - nơi hội tụ sắc màu văn hóa", "Yên Bái - Vùng đất của những di sản"... thu hút sự quan tâm đông đảo của du khách trong và ngoài nước. Bên cạnh đó, việc tổ chức các sự kiện, lễ hội độc đáo như Lễ hội Văn hóa - Du lịch Mường Lò và khám phá Di tích Quốc gia đặc biệt Ruộng bậc thang Mù Cang Chải, Chương trình du lịch "Về miền đất Ngọc", Lễ hội đền Đông Cuông... đặc biệt sự trợ giúp đắc lực của các đơn vị báo chí, truyền thông địa phương trên các nền tảng số đã góp phần quảng bá hình ảnh du lịch Yên Bái đến với công chúng. Ngoài ra, các doanh nghiệp du lịch tại Yên Bái chú trọng hơn vào hoạt động truyền thông, quảng bá sản phẩm, dịch vụ thông qua các kênh online như website, mạng xã hội. Nhiều khách sạn, nhà hàng, cơ sở lưu trú đã có những chiến dịch tiếp thị sáng tạo, thu hút sự chú ý của du khách.

Truyền thông số trong quảng bá du lịch Yên Bái đã được chính quyền địa phương, các ngành chức năng, đặc biệt là những người làm dịch vụ du lịch khai thác hiệu quả. Yên Bái đã tích cực triển khai các hoạt động quảng bá trên các kênh mạng xã hội như Facebook, Instagram, YouTube... Các nội dung về du lịch, văn hóa, lễ hội của tỉnh được chia sẻ rộng rãi, thu hút sự quan tâm của du khách. Xây dựng website du lịch chính thức của tỉnh, cung cấp thông tin chi tiết về điểm đến, dịch vụ, sự kiện... đã giúp du khách dễ dàng lập kế hoạch và đặt dịch vụ. Đặc biệt, Yên Bái từng bước áp dụng công nghệ số như ứng dụng di động, hướng dẫn du lịch ảo... nhằm mang đến cho du khách những trải nghiệm du lịch thông minh, tiện lợi hơn. Nhờ sự phát triển của truyền thông số, hình ảnh và thương hiệu du lịch Yên Bái đã được lan tỏa rộng rãi, góp phần thu hút ngày càng nhiều du khách đến với tỉnh.

Nhờ những nỗ lực này, hình ảnh du lịch Yên Bái đã dần được khắc họa rõ nét hơn trong tâm trí du khách. Yên Bái đang trở thành một trong những điểm đến hấp dẫn và được biết đến nhiều hơn, đặc biệt ở phân khúc du lịch cộng đồng, du lịch văn hóa, du lịch sinh thái.

MINH LÝ

Dâng Người khúc hát tri ân

● NGỌC NHIÊN - ĐÌNH TOÁN - HÀ AN - T.HIỀN; ảnh: TRẦN HUẤN

Nghẹn ngào, sâu lắng, dâng trào cảm xúc… là những gì khán giả cảm nhận về chương trình nghệ thuật đặc biệt *Quà tháng 5 dâng Người* diễn ra vào tối 14.5 tại Nhà hát Lớn Hà Nội. Chân dung về Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc, một vĩ nhân với trái tim lớn dành cho dân tộc và từng số phận con người được khắc họa rõ nét thông qua ngôn ngữ nghệ thuật.

Chương trình diễn ra vào dịp kỷ niệm 135 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2025). Dự chương trình có Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa; các Ủy viên BCH Trung ương Đảng: Phó Thủ tướng Mai Văn Chính; Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng; Phó Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Tổng Biên tập Báo *Nhân Dân*, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam Lê Quốc Minh.

Cùng dự có các Thứ trưởng Bộ VHTTDL: Tạ Quang Đông, Hoàng Đạo Cương, Hồ An Phong, Phan Tâm; lãnh đạo, đại diện các Ban, Bộ, ngành Trung ương, đại diện TP Hà Nội; lãnh đạo, phóng viên các cơ quan thông tấn, báo chí và đông đảo công chúng yêu nghệ thuật. Dưới sự chỉ đạo của Bộ VHTTDL, chương trình năm nay được tổ chức với sự phối hợp của Báo *Văn Hóa*, Nhà hát Ca múa nhạc Việt Nam và Công ty cổ phần Truyền thông và Chiến lược Social Impact.

Những cảm xúc chưa bao giờ vơi

Ngày 19.5.2025 đánh dấu mốc kỷ niệm 135 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh. Người đã cống hiến trọn đời cho sự nghiệp cách mạng của dân tộc Việt Nam và phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc trên toàn thế giới. Từ mái nhà tranh đơn sơ nơi Làng Sen đến khán đài danh giá của Liên Hợp Quốc, từ những dòng nhật ký tuổi đôi mươi rực cháy lý tưởng đến bản Tuyên ngôn Độc lập ngày 2.9 thiêng liêng, Người đã khắc sâu tên Việt Nam trên bản đồ thế giới bằng trí tuệ uyên bác, khí phách kiên cường và tình yêu thương bao la dành cho con người.

135 năm đã trôi qua, nhưng ánh sáng tư tưởng, phong cách và đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn là nguồn suối trong lành tưới mát tâm hồn dân tộc, là ngọn đuốc soi đường cho mỗi bước tiến của đất nước hôm nay và mai sau. Tên của Người - Hồ Chí Minh, đã vượt khỏi biên giới một quốc gia, trở thành biểu tượng thiêng liêng của tự do, nhân ái và khát vọng hòa bình cho toàn nhân loại. Với những ý nghĩa đó, chương trình nghệ thuật đặc biệt *Quà tháng 5 dâng Người* được tổ chức là dịp để bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc và tình cảm thiêng liêng đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ kính yêu, người đã cống hiến trọn đời cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và để lại những di sản về tư tưởng, đạo đức, phong cách với giá trị vô giá cho các thế hệ mai sau. Thông qua những tiết mục nghệ thuật đặc sắc được dàn dựng công phu, chương trình khẳng định vai trò lịch sử, tầm vóc tư tưởng và di sản vĩ đại mà Chủ tịch Hồ Chí Minh để lại cho cách mạng Việt Nam và cho tiến trình phát triển của dân tộc. Chương trình cũng tập trung vào yếu tố tuyên truyền, giáo dục truyền thống yêu nước, lý tưởng cách mạng và tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đến đông đảo quần chúng nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ.

Trong không gian lắng đọng, chương trình diễn ra với ba phần: *Người đi tìm hình của nước, Ngọn cờ vì hòa bình và Sáng mãi tên Người - Hồ Chí Minh*. Mỗi phần được dàn dựng công phu, là sự kết hợp hài hòa giữa các loại hình nghệ thuật như ca, múa, nhạc, kịch, hoạt cảnh, điện ảnh, cùng công nghệ trình chiếu 3D mapping, hologram hiện đại, mang đến những trải nghiệm nghệ thuật sống động và giàu cảm xúc. Ở phần một, chương trình đã tái hiện chặng đường đầy gian nan mà hào hùng của chàng thanh niên Nguyễn Ái Quốc, một biểu tượng của sức mạnh, niềm tin và khát vọng mang tự do về cho dân tộc. Tiết mục múa kết hợp trình chiếu hologram *Những mùa đông trắng* đã khắc họa đầy xúc động hình ảnh Chủ tịch Hồ Chí Minh trong những năm tháng bôn ba hoạt động cách mạng nơi đất khách quê người.

Tiếp nối mạch cảm xúc ấy, chương trình nghệ thuật đưa khán giả đến với phần hai *Ngọn cờ vì hòa bình*, với những thanh âm và hình ảnh sinh động, tái hiện chân dung Hồ Chí Minh, vị cha già dân tộc, người gieo mầm hy vọng và thắp sáng lý tưởng cho cả một thời đại. Trong phần ba của chương trình, các tiết mục nghệ thuật tôn vinh tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc, quyết tâm vững bước trên con đường mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã lựa chọn. Con đường ấy vẫn luôn giữ nguyên giá trị, phù hợp với thực tiễn phát triển của đất nước và xu thế tiến bộ của thời đại.

> *Là chương trình nghệ thuật chính luận,* Quà tháng 5 dâng Người *được dàn dựng công phu và lắng đọng, tạo nhiều cảm xúc của đông đảo khán giả. Chương trình đã tạo nên bức chân dung đầy sống động về Chủ tịch Hồ Chí Minh, tái hiện cuộc đời, sự nghiệp của Bác, từ mái tranh nghèo đến hành trình vượt đại dương tìm đường cứu nước, đưa dân tộc Việt Nam trở thành biểu tượng của lòng kiên cường.*
>
> *Trong từng giai điệu ngân vang, trong tiếng đàn tha thiết, trong những làn điệu dân ca đậm đà hồn Việt và qua mỗi khung hình được khắc họa trên sân khấu…, hình ảnh Bác Hồ hiện lên gần gũi, thân thương mà cao cả. Chương trình như ngọn lửa âm thầm cháy trong tim mỗi người, khơi dậy lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc và niềm tin son sắt vào con đường mà Người đã chọn, đã dấn thân và trao lại cho các thế hệ hôm nay.*
>
> **(Phó Bí thư chuyên trách Đảng ủy Bộ VHTTDL NGUYỄN TUẤN LINH)**

Nhiều khán giả xúc động khi theo dõi chương trình

Lời tri ân từ trái tim

Sâu lắng trong giai điệu âm nhạc của màn hòa tấu *Hồ Chí Minh đẹp*

nhất tên Người, ông Bùi Vân (57 tuổi đến từ Hoàng Mai, Hà Nội) cho biết, ông đặc biệt ấn tượng với tiết mục này của *Quà tháng 5 dâng Người*. Ông chia sẻ, hai vợ chồng được biết đến chương trình *Quà tháng 5 dâng Người* qua một người bạn. Sau khi thưởng thức chương trình, ông Vân chia sẻ: "Chúng tôi thực sự ấn tượng với phần dàn dựng công phu, hoành tráng, hấp dẫn và giàu cảm xúc của các tiết mục trong *Quà tháng 5 dâng Người*".

"Sau khi được xem chương trình, tôi cảm thấy trong lòng hân hoan, phấn khởi và tràn đầy tình yêu với lãnh tụ Hồ Chí Minh, càng thấm thía giá trị của cuộc sống độc lập, tự do hôm nay và thêm tự hào, thêm yêu Tổ quốc. Tôi mong chương trình *Quà tháng 5 dâng Người* sẽ được tổ chức hằng năm và sẽ có nhiều chương trình chất lượng, hấp dẫn như vậy được tổ chức", ông Bùi Vân bày tỏ. Với NSND Thu Hiền, hành trình nghệ thuật suốt 63 năm không chỉ là chặng đường cống hiến mà còn là những ký ức thiêng liêng gắn liền với tình yêu dành cho Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đối với bà, được hát về Bác chưa bao giờ là một "nhiệm vụ" mà luôn là vinh dự lớn lao, sự dâng hiến trọn vẹn về tinh thần và cảm xúc.

Lãnh đạo Đảng, Nhà nước và các Ban, Bộ, ngành tặng hoa chúc mừng các nghệ sĩ tham gia chương trình

> *Thông qua giọng hát của mình, tôi muốn gửi gắm tình cảm chân thành tới Chủ tịch Hồ Chí Minh và đất nước, người dân Việt Nam; cùng với đó là thông điệp về tình hữu nghị, sự đồng cảm và những giá trị tích cực mà chúng ta đang hướng đến.*
>
> *Với tôi, sự hiện diện của một người nước ngoài trong chương trình không chỉ là hoạt động giao lưu nghệ thuật, mà còn là minh chứng cho tầm vóc quốc tế trong tư tưởng và di sản mà Người để lại. Những giá trị về tư tưởng yêu chuộng hòa bình, công lý và nhân văn của Người có sức lan tỏa, vượt qua mọi ranh giới quốc gia.*
>
> **(Diễn viên, MC CHARLIE WINSTON)**

Hơn nửa thế kỷ gắn bó với sân khấu, NSND Thu Hiền đã không ít lần thể hiện những ca khúc về Bác Hồ. Song với bà, mỗi lần cất giọng hát là một lần trái tim trào dâng những cảm xúc khó gọi thành lời, vừa cung kính, vừa xúc động. NSND Thu Hiền cho rằng: "Hát về Bác không thể chỉ hát qua những nốt nhạc. Người nghệ sĩ phải hiểu được hoàn cảnh ra đời của từng ca khúc, những câu chuyện ẩn sau từng lời ca mới có thể truyền tải được cả giai điệu lẫn chiều sâu văn hóa, tinh thần và cảm xúc của tác phẩm". Với ca khúc *Lời ca dâng Bác* trong *Quà tháng 5 dâng Người*, NSND Thu Hiền cho hay, ca khúc không chỉ là nỗi lòng của một nghệ sĩ, mà còn là tâm tư của cả một dân tộc, đặc biệt là đồng bào miền Nam trong những năm tháng hướng về Bác. Thông qua ca khúc, NSND Thu Hiền muốn gửi gắm thông điệp, mỗi bài hát về Bác đều mang trong đó một dòng chảy lịch sử, một phần tâm hồn dân tộc Việt Nam. Âm nhạc cùng những chương trình nghệ thuật đặc biệt như *Quà tháng 5 dâng Người* sẽ là "sợi dây" kết nối giữa quá khứ và hiện tại, giữa nghệ sĩ và công chúng và là lời tri ân từ trái tim người dân dành cho Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Chia sẻ với phóng viên *Văn Hóa* sau phần trình diễn của mình, diễn viên, MC Charlie Winston (quốc tịch Hoa Kỳ) cho biết: "Kỷ niệm 135 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh là dấu mốc trọng đại, có ý nghĩa sâu sắc đối với đất nước và người dân Việt Nam. Cá nhân tôi, một công dân Mỹ đang sinh sống và làm việc tại Việt Nam cảm thấy vinh dự khi được góp giọng trong chương trình *Quà tháng 5 dâng Người*. Thông qua chương trình, tôi có cơ hội hiểu thêm về con người và tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh". Thể hiện ca khúc *Bài ca Hồ Chí Minh*, nam diễn viên cho hay, việc được cùng các nghệ sĩ Việt Nam thể hiện nhạc phẩm không chỉ là vinh dự mà còn cảm thấy mình như được góp phần vào vai trò làm cầu nối gắn kết văn hóa Việt Nam - Hoa Kỳ, mang đến sự thấu hiểu và sẻ chia sâu sắc giữa hai dân tộc.

"Thông qua giọng hát của mình, tôi muốn gửi gắm tình cảm chân thành tới Chủ tịch Hồ Chí Minh và đất nước, người dân Việt Nam; cùng với đó là thông điệp về tình hữu nghị, sự đồng cảm và những giá trị tích cực mà chúng ta đang hướng đến. Với tôi, sự hiện diện của một người nước ngoài trong chương trình không chỉ là hoạt động giao lưu nghệ thuật, mà còn là minh chứng cho tầm vóc quốc tế trong tư tưởng và di sản mà Người để lại. Những giá trị về tư tưởng yêu chuộng hòa bình, công lý và nhân văn của Người có sức lan tỏa, vượt qua mọi ranh giới quốc gia", nam diễn viên, MC Charlie Winston nhấn mạnh.

Đã 135 năm trôi qua, ánh sáng tư tưởng của Người vẫn đang dẫn đường cho dân tộc Việt Nam trên hành trình phát triển và hội nhập. Niềm tin ấy sống trong từng người trẻ hôm nay, những người đang tiếp nối khát vọng vươn lên mạnh mẽ. Chúng ta, những người đang sống trong hòa bình hôm nay vẫn được soi đường bởi ánh sáng tư tưởng của Người. Mỗi thành tựu của đất nước, mỗi khát vọng vươn xa của tuổi trẻ Việt Nam… đều mang dấu ấn trái tim Hồ Chí Minh, một trái tim suốt đời đập vì nhân dân, vì độc lập, vì tự do. ■

Những tiết mục đặc sắc để lại ấn tượng sâu đậm trong lòng khán giả

Điểm nhấn nổi bật của Lễ hội Làng Sen 2025 là lễ khánh thành tượng đài "Bác Hồ về thăm quê"

LỄ HỘI LÀNG SEN 2025:

Tượng đài trong muôn triệu trái tim

● **Bài, ảnh: PHẠM NGÂN**

Nhân kỷ niệm 135 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2025), tối qua 15.5, tại Sân vận động Làng Sen (xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, Nghệ An) diễn ra lễ khai mạc Lễ hội Làng Sen năm 2025 kết hợp lễ khánh thành Tượng đài "Bác Hồ về thăm quê", sự kiện đặc biệt tại nơi từng in dấu bước chân Người trong hai lần trở về cố hương.

Tiết mục biểu diễn nghệ thuật tại Lễ hội Làng Sen

Dấu ấn thiêng trong mùa hội Làng Sen

Lễ hội Làng Sen kéo dài từ ngày 10-19.5 tại TP Vinh và huyện Nam Đàn, là dịp để mỗi người con đất Việt hành hương về quê Bác, hòa mình vào không khí lễ hội mang đậm hồn cốt dân tộc. Đây là sự kiện quy mô toàn quốc do Bộ VHTTDL chủ trì, mang ý nghĩa đặc biệt nhằm kỷ niệm 135 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh và đánh dấu sự kiện khánh thành Tượng đài "Bác Hồ về thăm quê".

Đêm khai mạc là một bản giao hưởng nghệ thuật đầy cảm xúc, được truyền hình trực tiếp trên sóng Truyền hình quốc gia và Đài Phát thanh - Truyền hình Nghệ An. Tại buổi lễ, phần nghi lễ trang trọng đã diễn ra cùng với nghi thức cắt băng khánh thành công trình Tượng đài "Bác Hồ về thăm quê" - điểm nhấn thiêng liêng trong không gian văn hóa Làng Sen.

Tượng đài là món quà đặc biệt do Bộ Công an trao tặng tỉnh Nghệ An, thể hiện đạo lý "uống nước nhớ nguồn" và tấm lòng tri ân sâu sắc của lực lượng Công an nhân dân đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh - vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc. Tượng được đúc bằng đồng nguyên khối, cao 7,9 mét, đặt trên bệ cao 0,4 mét và chân đế cao 2,25 mét, tổng chiều cao công trình hơn 10 mét. Với dáng thế uy nghi mà vẫn toát lên vẻ gần gũi, công trình là biểu tượng thiêng liêng, khắc ghi hình ảnh Bác Hồ trong trái tim người dân cả nước.

Tác phẩm được thực hiện bằng công nghệ ép thủy lực hiện đại, lấy nguyên mẫu từ bức ảnh Bác về thăm quê năm 1961. Địa điểm dựng tượng là Sân vận động Làng Sen, không chỉ mang ý nghĩa biểu tượng, mà còn là nơi lịch sử đã ghi dấu bước chân Người. Tại đây, dưới gốc đa rợp bóng, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng hai lần trở về thăm quê vào năm 1957 và 1961. Cả hai lần, Bác đều đứng giữa biển người dân quê hương thân thương, trò chuyện thân tình.

Bà Nguyễn Thị Hóa, người dân Nam Đàn, xúc động bày tỏ: "Nghe tin tượng đài Bác hoàn thành, tôi và mấy bác hàng xóm rủ nhau đến dâng hương. Mỗi lần về thăm quê, Bác chỉ nói những điều giản dị, nhưng nghe rồi ai cũng thấm, cũng thấy mình cần phải sống tốt hơn".

Bà Trần Thị Mỹ Hạnh, Giám đốc Sở VHTTDL Nghệ An cho biết: "Tượng đài là sự nối dài của ký ức dân tộc, là điểm tựa tinh thần để mỗi người dân Việt Nam, đặc biệt là thế hệ trẻ, hiểu rõ hơn về cội nguồn, về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Cả cuộc đời Bác bôn ba vì dân tộc, chỉ hai lần trở về quê nhà. Nay, tượng Bác đứng mãi giữa quê hương như chưa từng đi xa…".

Dịp này, công trình "Thác 9 tầng" tại khu mộ bà Hoàng Thị Loan, thân mẫu Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng được khánh thành, như một lời tri ân đến người đã sinh ra và nuôi dưỡng một bậc vĩ nhân.

Hào khí dân tộc vang vọng mãi tên Người

Ngay sau lễ khánh thành tượng đài Bác, chương trình nghệ thuật đặc biệt mang chủ đề *Tượng đài trong muôn triệu trái tim* là điểm nhấn của đêm khai mạc Lễ hội Làng Sen. Với quy mô hoành tráng, chương trình được dàn dựng công phu, chia thành 3 chương: *Tiếng gọi non sông, Lời Bác sáng mãi muôn đời, Tượng đài trong muôn triệu trái tim*, tái hiện hành trình vĩ đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ lúc ra đi tìm đường cứu nước cho đến khi trở thành biểu tượng bất diệt trong lòng dân tộc. Sân khấu đêm khai mạc sẽ quy tụ dàn nghệ sĩ nổi tiếng như: Trọng Tấn, Tùng Dương, Tân Nhàn, NSND Hồng Lựu, NSƯT Quế Thương, Hà Quỳnh Như…, cùng sự tham gia của các đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp và quần chúng.

Các tiết mục được thể hiện đa dạng qua các loại hình hát múa dân gian, kịch hát dân ca, sân khấu hóa hiện đại, kết hợp với công nghệ âm thanh - ánh sáng hiện đại, tạo nên không gian nghệ thuật giàu cảm xúc. Đặc biệt, chương trình còn có sự góp mặt của Đoàn nghệ thuật trống hội Học viện Cảnh sát Nhân dân, Đoàn Nghi lễ Công an Nhân dân, các đoàn nghệ thuật quần chúng cùng hàng trăm học sinh huyện Nam Đàn, quê hương của Bác...

Sự phối hợp nhuần nhuyễn giữa các lực lượng biểu diễn sẽ tạo nên một tổng thể nghệ thuật đậm đà bản sắc dân tộc, tôn vinh tầm vóc và tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Khép lại đêm hội là màn pháo hoa nghệ thuật rực rỡ, hòa trong âm vang hào hùng của ca khúc *Như có Bác trong ngày vui đại thắng*. Đây sẽ là khoảnh khắc thiêng liêng, lay động hàng triệu con tim, lan tỏa mạnh mẽ tinh thần yêu nước và niềm tự hào dân tộc.

Bên cạnh chương trình nghệ thuật khai mạc, Lễ hội Làng Sen năm 2025 còn diễn ra nhiều hoạt động văn hóa - thể thao sôi nổi và ý nghĩa, góp phần tạo nên không khí hào hứng, lan tỏa rộng rãi trong cộng đồng. Giải chạy "Hành trình theo chân Bác - Vì an ninh Tổ quốc" sẽ được tổ chức, thu hút đông đảo lực lượng vũ trang, đoàn viên, thanh niên và nhân dân tham gia, khơi dậy tinh thần rèn luyện sức khỏe, yêu nước và phụng sự Tổ quốc. ■

Ra mắt cuốn sách *Hồ Chí Minh qua hồi ức của những cựu tù chính trị Côn Đảo*

Nhằm tri ân những người từng hy sinh thầm lặng nơi địa ngục trần gian Côn Đảo, NXB Chính trị quốc gia Sự thật vừa giới thiệu đến bạn đọc cuốn sách đặc biệt *Hồ Chí Minh qua hồi ức của những cựu tù chính trị Côn Đảo*. Cuốn sách được tuyển chọn từ các bài viết, hồi ký của những cựu tù chính trị - những nhân chứng sống đã từng chịu đựng đòn roi, gông cùm, nhưng vẫn một lòng sắt son với lý tưởng cách mạng và tình yêu bất diệt dành cho Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Không chỉ là tư liệu lịch sử quý báu, cuốn sách còn là bản hùng ca được viết nên bằng trí tuệ, máu và nước mắt, ghi dấu ký ức của một thế hệ kiên trung đã sống, chiến đấu và chiến thắng ngay giữa nơi tăm tối nhất của chế độ thực dân. Mỗi trang viết là một khúc tri ân và tình cảm thiêng liêng với vị Cha già dân tộc, người đã truyền ngọn lửa cách mạng cho bao trái tim yêu nước.

NHẬT HUY

Công bố dự án điện ảnh *Tử chiến trên không*

Galaxy Studio chính thức công bố dự án điện ảnh *Tử chiến trên không*, lấy cảm hứng từ vụ cướp máy bay có thật từng xảy ra tại Việt Nam. Bộ phim do Điện ảnh Công an Nhân dân và Galaxy Group phối hợp sản xuất, đạo diễn Lê Nhật Quang.

Poster đầu tiên của phim hé lộ hình ảnh hai diễn viên chính: Thái Hòa trong vai không tặc mang tâm lý phức tạp và Kaity Nguyễn trong vai nữ tiếp viên hàng không. Cùng với đó là sự góp mặt của dàn diễn viên: Thanh Sơn, Võ Điền Gia Huy, Ma Ran Đô, Lợi Trần, Trâm Anh, Xuân Văn, Bảo Định, Ray Nguyễn...

Theo đại diện nhà sản xuất, *Tử chiến trên không* là tác phẩm hành động - giật gân, góp phần tái hiện một lát cắt lịch sử ít người biết, thời kỳ ngành hàng không Việt Nam từng đối mặt với hiểm họa không tặc. Việc hợp tác cùng Điện ảnh Công an Nhân dân giúp bộ phim có thêm chiều sâu về mặt tư liệu và nghiệp vụ.

Phim dự kiến khởi chiếu vào tháng 9.2025.

T.T

TUYỂN SINH VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT 2025 CÓ NHIỀU ĐIỂM MỚI:

Mở đường cho bảo tồn và sáng tạo

● **THÙY TRANG**

Mùa tuyển sinh năm 2025 ở khối văn hóa - nghệ thuật ghi dấu những đổi mới đáng chú ý so với năm trước, đặc biệt tại các trường năng khiếu trực thuộc Bộ VHTTDL. Những điều chỉnh về cách thức đăng ký, thời gian thi và chỉ tiêu tuyển sinh không chỉ thể hiện sự thích ứng linh hoạt với thực tiễn mà còn góp phần tạo điều kiện thuận lợi hơn cho thí sinh trong việc định hướng, chuẩn bị và lựa chọn con đường nghệ thuật phù hợp với năng lực và đam mê.

Sinh viên Khoa Di sản văn hóa - Trường ĐH Văn hóa TP.HCM đi thực tế tại Tháp Bà Nha Trang

Thí sinh dự thi năng khiếu khối trường văn hóa - nghệ thuật

Lần đầu tiên Việt Nam đào tạo ngành Di sản học ở bậc đại học

Theo phương án tuyển sinh năm 2025, Trường ĐH Văn hóa TP.HCM dự kiến tuyển 1.000 chỉ tiêu cho 8 ngành đào tạo bậc đại học với 14 chuyên ngành. Đáng chú ý, năm nay trường bắt đầu tuyển sinh ngành Di sản học (90 chỉ tiêu) - trở thành đơn vị đầu tiên tại Việt Nam đào tạo ngành này ở trình độ đại học.

PGS.TS Lâm Nhân, Hiệu trưởng nhà trường cho biết, ngành Di sản học hướng đến đào tạo sinh viên có kiến thức nền tảng về lịch sử, văn hóa, khoa học xã hội và tự nhiên, đồng thời trang bị kỹ năng chuyên sâu về bảo tàng, di tích, di sản văn hóa phi vật thể và du lịch. Ngoài ra, sinh viên còn được rèn luyện kỹ năng nghiên cứu khoa học, tư duy phản biện, làm việc nhóm và giải quyết các vấn đề trong lĩnh vực bảo tồn và phát triển di sản theo hướng bền vững.

Việc mở ngành Di sản học được nhiều chuyên gia trong ngành đánh giá là bước đi kịp thời và cần thiết. TS Hoàng Anh Tuấn, Giám đốc Bảo tàng Lịch sử TP.HCM, nhận định: "Trong bối cảnh phát triển nhanh của xã hội, các thiết chế văn hóa cần đổi mới để đáp ứng yêu cầu. Việc đào tạo đội ngũ chuyên gia có kiến thức đa ngành và kỹ năng linh hoạt sẽ giúp nâng cao hiệu quả bảo tồn di sản văn hóa".

Đồng quan điểm, bà Huỳnh Ngọc Vân, Giám đốc Bảo tàng Áo dài, cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của đào tạo liên ngành: "Ngành Di sản học sẽ cung cấp nguồn nhân lực cần thiết cho các tổ chức văn hóa hiện nay, trong đó có Bảo tàng Áo dài".

Ngành Sư phạm Mỹ thuật tổ chức thi riêng

PGS.TS Nguyễn Văn Minh, Hiệu trưởng Trường ĐH Mỹ thuật TP.HCM cho biết, năm 2025, nhà trường tuyển sinh 305 chỉ tiêu trình độ đại học hệ chính quy và VLVH, cho 6 ngành đào tạo: Hội họa; Đồ họa; Điêu khắc; Lý luận, Lịch sử và Phê bình mỹ thuật; Thiết kế đồ họa và ngành Sư phạm Mỹ thuật. Trong đó, trường dành 20 chỉ tiêu liên thông đại học ngành Thiết kế đồ họa cho thí sinh đã tốt nghiệp Trường Cao đẳng Mỹ thuật Trang trí Đồng Nai.

Tất cả các ngành dự thi vào trường đều tuyển sinh theo phương thức kết hợp xét tuyển môn Ngữ văn và thi tuyển 2 môn năng khiếu, được tổ chức trực tiếp tại trường. Riêng ngành Sư phạm Mỹ thuật, Trường ĐH Mỹ thuật TP.HCM sẽ tổ chức một kỳ thi tuyển sinh riêng theo quy định hiện hành của Bộ GD&ĐT về tuyển sinh trình độ đại học, cao đẳng ngành Giáo dục Mầm non.

Thí sinh muốn đăng ký dự thi ngành Sư phạm Mỹ thuật cần liên hệ với UBND cấp tỉnh nơi thường trú để làm đơn đề nghị hưởng chính sách đào tạo giáo viên theo các Nghị định nói trên và cam kết bồi hoàn học phí, chi phí sinh hoạt trong trường hợp không thực hiện đúng nghĩa vụ sau khi tốt nghiệp. Dựa trên nhu cầu từ các địa phương, Bộ GD&ĐT sẽ phân bổ chỉ tiêu đào tạo ngành Sư phạm Mỹ thuật cho Trường ĐH Mỹ thuật TP.HCM.

Sân khấu, âm nhạc và múa mở rộng cánh cửa đón thế hệ mới

Theo TS Phạm Huy Quang, quyền Hiệu trưởng Trường ĐH Sân khấu - Điện ảnh TP.HCM, năm nay trường tuyển 95 chỉ tiêu cho các ngành: Đạo diễn sân khấu (15 chỉ tiêu); Diễn viên kịch điện ảnh - truyền hình (40); Đạo diễn điện ảnh, truyền hình (25) và Quay phim (15). Phương thức tuyển sinh kết hợp kết quả học tập cấp THPT với điểm thi năng khiếu.

Trong đó, ngành Diễn viên kịch điện ảnh - truyền hình thi năng khiếu và xét tuyển môn Ngữ văn; đồng thời, thí sinh sẽ trải qua vòng sơ tuyển với nội dung kiểm tra hình thể và tiếng nói. Các ngành còn lại không thi sơ tuyển, nhưng vòng chung tuyển thi Phân tích, Năng khiếu và xét tuyển môn Ngữ văn (điểm học bạ lớp 12 từ 5 điểm trở lên).

Đại diện Nhạc viện TP.HCM cho biết, năm học 2025-2026, nhà trường dự kiến tuyển 410 chỉ tiêu: 300 chỉ tiêu trung cấp các hệ 4-6-7-9 năm; 100 cho đại học hệ 4 năm và 10 cho đại học hệ 2 năm (văn bằng 2).

Đối với bậc trung cấp hệ 4 năm, tuyển sinh các chuyên ngành: Biểu diễn nhạc cụ truyền thống (Sáo trúc, Gõ dân tộc, Tranh, Bầu, Nguyệt, Tỳ bà, Guitar phím lõm, Nhị, Tam thập lục); Âm nhạc học; Sáng tác âm nhạc; Chỉ huy âm nhạc (Chỉ huy hợp xướng); Piano; Violin; Organ điện tử; Biểu diễn nhạc cụ phương Tây; Thanh nhạc; Nhạc nhẹ. Trung cấp 6 năm, tuyển các chuyên ngành Biểu diễn nhạc cụ truyền thống. Trung cấp 7 năm, tuyển các chuyên ngành: Dây, Kèn (cổ điển), Gõ giao hưởng, Guitar cổ điển, Organ điện tử, Nhạc nhẹ. Trung cấp 9 năm tuyển sinh hai chuyên ngành Piano, Violin.

Bậc đại học hệ 4 năm tuyển các ngành: Biểu diễn nhạc cụ truyền thống, Âm nhạc học, Sáng tác âm nhạc, Chỉ huy âm nhạc (chuyên ngành Chỉ huy hợp xướng, Chỉ huy dàn nhạc), Piano, Biểu diễn nhạc cụ phương Tây, Thanh nhạc, Nhạc nhẹ…

Mùa tuyển sinh năm nay, Trường Trung cấp Múa TP.HCM tuyển 120 chỉ tiêu. Trong đó, Nghệ thuật biểu diễn kịch múa (6 năm) tuyển 20 chỉ tiêu, thí sinh từ 10-13 tuổi; Nghệ thuật biểu diễn múa dân gian dân tộc (4 năm) tuyển 30 chỉ tiêu, thí sinh từ 14-20 tuổi; Nghệ thuật biểu diễn múa dân gian dân tộc (vừa làm vừa học, 2 năm) tuyển 70 chỉ tiêu, thí sinh 21-30 tuổi. ■

Trưng bày *Kể chuyện sau ngày thống nhất* nhân dịp sinh nhật Bác

Nhân dịp kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2025) và 135 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2025), Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM trưng bày chuyên đề *Kể chuyện sau ngày thống nhất*, diễn ra từ ngày 19.5 - 8.6, tại Tòa nhà 2 của Bảo tàng.

Trưng bày giới thiệu 105 tác phẩm gồm tranh, tượng, ký họa trích từ sưu tập của Bảo tàng và từ sáng tác của các họa sĩ, nhà điêu khắc thuộc CLB Truyền thống Mỹ thuật Giải phóng. Trong đó, tác phẩm trưng bày *Ký họa chiến trường, Hồi ức bão lửa, Những khoảng lặng* thuộc sưu tập của Bảo tàng và tác phẩm *Góc nhìn hôm nay* là sáng tác của các họa sĩ, nhà điêu khắc thuộc CLB Truyền thống Mỹ thuật Giải phóng - sự kết hợp tạo nên một dòng chảy ký ức liền mạch, gợi mở không gian suy tưởng về một thời khói lửa và những hồi ức còn vang vọng.

Từ ký họa chiến trường đến các tác phẩm lột tả sự tàn khốc của chiến tranh; từ những bức vẽ ghi lại khoảnh khắc bình yên hiếm hoi nơi chiến tuyến đến các sáng tác thấm đẫm suy tư sau cuộc chiến, tất cả đều là những mảnh ghép của một giai đoạn lịch sử đã xa nhưng chưa bao giờ phai nhạt.

THÙY TRANG

Vinh danh tri thức dân gian về sâm Ngọc Linh

● KHÁNH CHI

Bộ VHTTDL vừa ban hành quyết định đưa "Tri thức dân gian về sâm Ngọc Linh" tại huyện Nam Trà My, (Quảng Nam) vào Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Qua đó, khẳng định giá trị đặc biệt của "quốc bảo" sâm Ngọc Linh, đồng thời tôn vinh kho tàng tri thức bản địa quý giá của đồng bào vùng cao, nơi gìn giữ và trao truyền kinh nghiệm chăm sóc, khai thác sâm qua nhiều thế hệ.

Việc ghi danh là bước tiến quan trọng trong hành trình bảo tồn di sản gắn với phát triển bền vững vùng sâm Nam Trà My.

Di sản sống giữa đại ngàn

Tri thức dân gian về khai thác, trồng và chế biến sâm Ngọc Linh ở huyện Nam Trà My là vốn quý truyền đời và là minh chứng sinh động cho sự hòa hợp sâu sắc giữa con người với đại ngàn. Hình thành từ nền nông nghiệp nương rẫy và văn hóa rừng lâu đời, kho tàng tri thức được kết tinh từ kinh nghiệm, niềm tin và tình yêu thiên nhiên của bao thế hệ người dân tộc thiểu số nơi đây - đặc biệt là đồng bào Xơ Đăng.

Được mệnh danh là "cây thuốc giấu", sâm Ngọc Linh không chỉ là dược liệu quý hiếm nằm trong *Sách đỏ Thực vật Việt Nam*, mà còn thuộc top 5 nhân sâm tốt nhất thế giới. Năm 2017, sâm Ngọc Linh chính thức được Chính phủ công nhận là sản phẩm quốc gia. Tại Quảng Nam, sâm mọc tự nhiên ở độ cao từ 1.500-2.100m trên dãy núi Ngọc Linh, tập trung nhiều ở xã Trà Linh và các xã lân cận như Trà Nam, Trà Cang, Trà Dơn...

Từ thời ông cha đi rừng đặt bẫy, người Xơ Đăng đã sớm phát hiện công dụng thần diệu của "thuốc giấu" vừa để trị bệnh, vừa là "bùa hộ thân". Ban đầu, sâm được giữ kín như một bí mật gia truyền. Nhưng theo thời gian, tri thức về nhận biết, thu hái, trồng, chăm sóc và chế biến sâm được chia sẻ, lan tỏa trong cộng đồng. Từ vài chục hộ trồng ban đầu vào những năm 1990, đến nay, đã có hơn 500 hộ trồng sâm ở 7/10 xã toàn huyện Nam Trà My. Các chốt bảo vệ rừng sâm cũng dần hình thành, góp phần giữ gìn nguồn gen quý và bảo vệ thương hiệu sâm Ngọc Linh.

Không dừng lại ở kỹ thuật canh tác, hệ tri thức này còn là biểu hiện sống động của sự đoàn kết cộng đồng. Từ người Xơ Đăng đến người Ca Dong, người Kinh, các tộc người cùng sinh sống, chia sẻ và tiếp biến kinh nghiệm lẫn nhau, tạo thành kho tri thức chung bền vững. Mỗi bước thực hành di sản là một lần gắn kết giữa người với người, giữa con người với rừng núi, giữa miền xuôi và miền ngược...

Thực hiện nghi thức trong lễ rước Thần Sâm truyền thống của đồng bào trồng sâm Quảng Nam

Hành trình đánh thức "quốc bảo"

Từ năm 2017, Lễ hội sâm Ngọc Linh được tổ chức định kỳ vào tháng 8 hằng năm tại huyện Nam Trà My, trở thành ngày hội văn hóa đặc sắc, kết nối cộng đồng và quảng bá thương hiệu "quốc bảo" Việt Nam. Các hoạt động lễ hội gắn liền với trình diễn văn hóa truyền thống của các dân tộc Ca Dong, Mơ Nông, Xơ Đăng, đặc biệt là nghi thức rước Thần Sâm - tái hiện tín ngưỡng gắn bó mật thiết giữa con người và đại ngàn.

Cũng từ năm 2017 đến nay, phiên chợ sâm Ngọc Linh và hàng dược liệu được tổ chức định kỳ mỗi tháng đã mang lại hiệu quả rõ nét, góp phần tạo nguồn thu ổn định cho người trồng sâm, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của du khách trong việc mua sắm sâm, các sản phẩm từ sâm và đặc sản địa phương.

Năm 2019, huyện mở tuyến du lịch tham quan vườn sâm Tắk Ngo, mở ra hướng phát triển du lịch sinh thái, kết nối vùng đồng bằng và miền núi phía Tây Quảng Nam. Năm 2020, đền Thần Sâm được khánh thành tại làng Kon Pin, trở thành điểm tựa tâm linh và văn hóa, nơi hằng năm tổ chức lễ cúng Thần Sâm vào ngày 27.7, tưởng nhớ các bậc tiền nhân khai sơn phá thạch, mở lối cho nghề trồng sâm.

Sâm Ngọc Linh đã trở thành "kinh tế mũi nhọn" giúp người dân Nam Trà My thoát nghèo, làm giàu bền vững trên chính mảnh đất quê hương. Tính đến nay, toàn huyện có trên 500 người nắm giữ kỹ thuật, kinh nghiệm quý báu về khai thác, trồng, chế biến và sử dụng sâm Ngọc Linh - một lực lượng "nghệ nhân di sản" góp phần giữ gìn và lan tỏa tri thức bản địa.

Huyện Nam Trà My đã hoàn tất thủ tục cho thuê 806,38 ha môi trường rừng để trồng sâm, với 533 hộ dân và 18 doanh nghiệp tham gia. Trong đó, 22 nhóm hộ và công ty hiện đang kết hợp trồng, chế biến, kinh doanh sâm, từng bước hình thành chuỗi giá trị bền vững.

Mới đây, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Đề án "Phát triển và hình thành trung tâm công nghiệp dược liệu tại tỉnh Quảng Nam với sâm Ngọc Linh là cây chủ lực" (Quyết định số 463/QĐ-TTg ngày 28.2.2025). Hướng tới quý III năm nay, Quảng Nam dự kiến tổ chức Lễ hội sâm Ngọc Linh quốc tế lần thứ nhất - bước ngoặt khẳng định vị thế sâm Việt trên bản đồ dược liệu thế giới.■

THÔNG BÁO

Về việc tìm kiếm các đơn vị cung cấp dịch vụ ẩm thực phục vụ hoạt động kinh doanh tại khu vực Phủ Nội vụ, Đại Nội - Huế

Căn cứ Quyết định số 485/QĐ-BTDT ngày 24 tháng 4 năm 2025 của Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế về việc phê duyệt phương án triển khai hoạt động kinh doanh dịch vụ trải nghiệm in tranh mộc bản, làm bánh Huế, ẩm thực Huế, ẩm thực cung đình tại khu vực Phủ Nội vụ, Đại Nội - Huế, Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế kính mời các đơn vị cung cấp dịch vụ quan tâm nộp hồ sơ đăng ký thực hiện việc: "Cung ứng dịch vụ ẩm thực phục vụ hoạt động kinh doanh ẩm thực Huế, ẩm thực cung đình" với các thông tin như sau:

1. Mục tiêu, quy mô của hoạt động dịch vụ

1.1. Mục tiêu: Hình thành không gian khai thác kinh doanh dịch vụ ẩm thực Huế, ẩm thực cung đình phục vụ du khách.

1.2. Quy mô: Đầu tư cải tạo hạ tầng, cảnh quan, máy móc, trang thiết bị, công cụ dụng cụ, trang trí nội thất… phù hợp để đảm bảo khai thác dịch vụ ẩm thực.

2. Sơ bộ tổng chi phí dự kiến:

Từ 15-20 tỉ đồng.

3. Địa điểm triển khai:

Khu vực Phủ Nội vụ, Đại Nội - Huế.

4. Yêu cầu về đơn vị cung ứng dịch vụ ẩm thực dựa trên các tiêu chí sau:

* Yêu cầu về tư cách pháp nhân của đơn vị cung ứng dịch vụ:

- Có giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp, quyết định thành lập hoặc tài liệu có giá trị tương đương do cơ quan có thẩm quyền của quốc gia mà nhà đầu tư đang hoạt động cấp.
- Hạch toán tài chính độc lập.
- Không đang trong quá trình giải thể; không bị kết luận đang lâm vào tình trạng phá sản hoặc nợ không có khả năng chi trả theo quy định của pháp luật.
- Không vi phạm pháp luật về ngành nghề liên quan.

* Yêu cầu sơ bộ về năng lực, kinh nghiệm của đơn vị cung ứng dịch vụ:

- Am hiểu sâu về văn hóa ẩm thực cung đình, ẩm thực Huế; có thương hiệu, kinh nghiệm tối thiểu 5 năm trên lĩnh vực kinh doanh, vận hành, cung cấp dịch vụ trong lĩnh vực ẩm thực cung đình, ẩm thực Huế.
- Yêu cầu phải có kinh nghiệm đã từng tổ chức các buổi yến tiệc cung đình theo đơn đặt hàng của Trung tâm bảo tồn Di tích Cố đô Huế tổ chức tại Đại Nội Huế ít nhất 2 lần (chứng minh bằng hợp đồng đặt hàng dịch vụ đã ký kết trước đây).
- Yêu cầu về nhân sự chủ chốt:

TT	Vị trí công việc	Số lượng	Kinh nghiệm trong các công việc tương tự	Chứng chỉ/ Trình độ chuyên môn
1	Bếp trưởng	1	Tối thiểu 2 năm/ 01 hợp đồng	Có bằng trung cấp trở lên chuyên ngành về kỹ thuật chế biến món ăn
2	Bếp phó	1	Tối thiểu 2 năm/ 01 hợp đồng	Có bằng trung cấp trở lên chuyên ngành về kỹ thuật chế biến món ăn
3	Lễ tân	1	Tối thiểu 2 năm/ 01 hợp đồng	Có bằng trung cấp trở lên chuyên ngành lễ tân, phục vụ bàn
4	Quản lý	2	Tối thiểu 1 năm/ 01 hợp đồng	- Có bằng đại học chuyên ngành quản trị khách sạn, nhà hàng hoặc chứng chỉ do các tổ chức nước ngoài cấp về quản trị du lịch. - Có bằng đại học ngoại ngữ hoặc IELTS 5.0 trở lên.

- Đảm bảo nguồn khách sử dụng dịch vụ ẩm thực thường xuyên tối thiểu 500 khách/ngày.
- Đồng ý hỗ trợ Trung tâm trong công tác đầu tư hoàn thiện một số hạng mục về hạ tầng, cơ sở vật chất, trang thiết bị máy móc, nội thất… đảm bảo cho việc khai thác dịch vụ được thuận lợi (dự kiến 12-15 tỉ đồng).

Nếu các đơn vị cung ứng dịch vụ quan tâm, có nhu cầu đăng ký thực hiện cung cấp gói dịch vụ nói trên, Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế đề nghị các đơn vị nộp hồ sơ tài liệu theo danh mục sau:

- Đơn xin tham gia;
- Hồ sơ năng lực của đơn vị.

Hồ sơ gửi về Văn phòng Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế, số 33 đường Tống Duy Tân, phường Đông Ba, quận Phú Xuân, thành phố Huế trước ngày 21.5.2025 để Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế có cơ sở xem xét và lựa chọn đơn vị đủ năng lực, kinh nghiệm và phù hợp theo các yêu cầu, tiêu chí nêu trên.

Trân trọng!

MƯỜNG LÁT ĐỔI THAY:

Bản làng nói "không" với tảo hôn

● NGUYỄN LINH

Giữa trập trùng núi đá và con sông Mã cuộn chảy, nơi bản làng người Mông còn lặng thầm bên nếp nhà tranh vách đất, một cuộc chuyển mình đang diễn ra. Tảo hôn và hôn nhân cận huyết, những hủ tục từng khiến bao phận người chịu thiệt thòi, giờ đang dần bị đẩy lùi nhờ sự vào cuộc bền bỉ, kiên trì của cả hệ thống chính trị, từ những chiến sĩ biên phòng cho đến các già làng, trưởng bản.

Câu chuyện ở Pá Búa, Suối Hộc… không chỉ là hành trình vượt sông, vượt núi mà còn là hành trình vượt định kiến, vượt nghèo khó để tìm đến tương lai tươi sáng hơn cho thế hệ trẻ.

Mường Lát nỗ lực xóa nạn tảo hôn, hôn nhân cận huyết

Vượt sông tìm chuyện bản

Chiếc đò của anh Phàng A Thầy tròng trành vượt dòng sông Mã đưa chúng tôi vào Pá Búa - một bản với 100% đồng bào Mông sinh sống thuộc xã Trung Lý, huyện Mường Lát, tỉnh Thanh Hóa. Ngồi cùng chuyến đò là Thiếu tá Lê Xuân Lâm - Đội trưởng Đội Vận động quần chúng và Thiếu tá Cao Văn Lượng - Đội trưởng Đội Trinh sát (Đồn Biên phòng Trung Lý), những người lính biên phòng gắn bó hàng chục năm với đồng bào nơi đây.

Pá Búa nằm dọc triền đồi, chia thành ba khu dân cư. Con đường duy nhất đổ bê tông dẫn vào trung tâm bản, còn lại là đường đất pha cát gập ghềnh. Nhà văn hóa bản, nơi đón khách cũng là nơi tuyên truyền pháp luật, sinh hoạt cộng đồng, trở thành điểm dừng chân đầu tiên.

Bí thư chi bộ Giàng A Này (sinh năm 1993) và Trưởng bản Sùng A Thể (sinh năm 1990) chào đón chúng tôi bằng những cái bắt tay rắn chắc. Giữa tiếng gió hun hút đầu núi và ánh nắng biên cương hanh hao, câu chuyện về hành trình đẩy lùi tảo hôn ở Pá Búa bắt đầu.

Bên hiên nhà sàn, Cứ Thị Giang đang cặm cụi thêu tấm vải thổ cẩm. Bé con nằm ngoan trong chiếc chõng tre. Sinh năm 2000, Giang học hết lớp 12 rồi ở nhà lấy chồng khi mới 19 tuổi. Điều đáng nói, chồng của Giang kém cô hai tuổi và chưa đủ tuổi kết hôn vào thời điểm đó.

Suốt buổi trò chuyện, Giang ít nói, mắt luôn dõi theo từng đường kim mũi chỉ. Tôi cũng không hỏi nhiều, và tự nhủ "nếu Giang không lấy chồng sớm, biết đâu giờ này em đã là sinh viên ở thành phố, đang viết ước mơ đời mình trên giảng đường, thay vì cả ngày lo cơm nước và bỉm sữa cho hai đứa nhỏ".

Trưởng bản Sùng A Thể thẳng thắn: "Trước kia tảo hôn nhiều lắm, 14-15 tuổi đã bắt đầu nghĩ đến chuyện vợ chồng. Nhưng giờ bà con hiểu rồi, biết hại cái thân, hại con cháu, nên đã giảm đi nhiều".

Sự chuyển biến này là kết quả quá trình tuyên truyền kiên trì của chính quyền, thầy cô giáo, cán bộ biên phòng và cả những người con của bản như anh Giàng A Lâu - Phó Chủ tịch UBND xã Trung Lý, hay anh Sùng A Páo - cán bộ thống kê xã. Vai trò của những người có uy tín như Phàng A Lồng, Giàng A Nênh… không thể không kể đến.

Rời Pá Búa, chúng tôi tiếp tục hành trình đến bản Suối Hộc, nơi có 54 hộ dân, hơn 300 nhân khẩu, phần lớn là hộ nghèo. Đi cùng Bí thư chi bộ Lù A Chu, chúng tôi ghé thăm nhà anh Lù A Dính (sinh năm 1983) - ông bố 6 con.

Anh Dính kể, năm 2016, con gái thứ hai của anh là bé Lù Thị Dung khi đó mới 11 tuổi, đã bị một thanh niên ở bản khác dụ dỗ đưa đi làm vợ. May mắn thay, anh kịp báo cho cán bộ bản và xã, phối hợp chặn đường ngăn chặn kịp thời. "May mà mình biết mà báo, chứ không nó đã làm mẹ từ lúc chưa học xong lớp 6 rồi…", anh Dính trầm giọng.

Mường Lát là huyện biên giới vùng cao với hơn 8.800 hộ dân thuộc 6 dân tộc, trong đó đồng bào Mông chiếm số đông. Với đặc thù địa bàn rộng, giao thông cách trở, trình độ dân trí không đồng đều, tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết từng là vấn nạn nhức nhối.

Từ năm 2021-2023, nhờ sự vào cuộc mạnh mẽ từ cấp ủy, chính quyền, ngành chức năng và cộng đồng, tỷ lệ tảo hôn đã giảm rõ rệt. Nếu năm 2021, toàn huyện có 105 cặp tảo hôn trong tổng số 545 cặp kết hôn (chiếm 19,2%), thì đến năm 2023, con số này chỉ còn 50 cặp/412 (chiếm 12%); hôn nhân cận huyết thống đã không còn.

Tuyên truyền tận nhà, pháp luật đến từng bản

Bà Trương Thị Huyên, Trưởng phòng Dân tộc huyện Mường Lát cho biết: Trong những năm qua, Phòng đã tổ chức hơn 30 buổi tuyên truyền tại các trường phổ thông dân tộc bán trú, thu hút gần 4.000 lượt học sinh và phụ huynh. Ngoài ra, còn có hàng chục hội nghị cộng đồng, hàng trăm tờ rơi, pano, sổ tay pháp luật được phát tới từng bản, từng trưởng thôn, già làng…

Đặc biệt, việc triển khai các mô hình điểm ở xã Nhi Sơn và Trung Lý, tổ chức hội thi tuyên truyền, các đợt tham quan học tập mô hình tại tỉnh bạn như Sơn La, Hòa Bình… đã tạo động lực thúc đẩy nhận thức và hành vi của cộng đồng thay đổi.

Hướng tới mục tiêu ngăn chặn hoàn toàn tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống vào năm 2025, huyện Mường Lát tiếp tục đẩy mạnh truyền thông, kết hợp xử lý vi phạm Luật Hôn nhân và Gia đình. Các hương ước, quy ước của bản cũng được bổ sung chế tài răn đe rõ ràng.

Cán bộ biên phòng, công an, y tế, hội phụ nữ, đoàn thanh niên… đồng hành trong từng bước, từng việc nhỏ nhất: Từ tuyên truyền, hỗ trợ pháp lý miễn phí, tư vấn, giải quyết các tình huống khẩn cấp.

Từ con đò nhỏ trên sông Mã cho đến nhà văn hóa bản giữa sườn đồi, câu chuyện của những đứa trẻ như Cứ Thị Giang, Lù Thị Dung… không còn bị nhấn chìm trong dòng xoáy tảo hôn như trước.

Rời Pá Búa trong chiều muộn, nắng xiên ngang rừng núi, những đứa trẻ chạy theo đò cười giòn giã, ánh mắt sáng trong, với tôi, biên giới vẫn còn gian khó, nhưng khi tri thức được gieo mầm, khi những hủ tục bị đẩy lùi, một thế hệ mới sẽ lớn lên, mạnh mẽ, tự tin bước qua ranh giới số phận. ■

THÔNG BÁO
BẢO VỆ LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Trường Đại học Mỹ thuật TP.HCM tổ chức bảo vệ luận án tiến sĩ cấp Trường cho 2 nghiên cứu sinh (NCS):

1. NCS Vũ Trần Mai Trâm, tên đề tài: ***Nghệ thuật hội họa của các họa sĩ Trường Quốc gia Cao đẳng Mỹ thuật Sài Gòn giai đoạn 1954-1975,*** ngành Lý luận và Lịch sử Mỹ thuật; Mã số: 9210101.

Thời gian: 14h00, ngày 28 tháng 5 năm 2025

2. NCS Nguyễn Thị Uyên Uyên, tên đề tài: ***Nghệ thuật tạo hình thiết bị chơi dành cho trẻ em trong không gian công cộng tại thành phố Hồ Chí Minh từ năm 2011 đến nay,*** ngành Lý luận và Lịch sử Mỹ thuật; Mã số: 9210101.

Thời gian: 8h, ngày 29 tháng 5 năm 2025

Địa điểm: Phòng 15 - lầu 8 (tòa nhà thực hành), Trường Đại học Mỹ thuật TP.HCM - số 5 Phan Đăng Lưu, phường 3, quận Bình Thạnh, TP.HCM.

Trân trọng kính mời quý vị quan tâm tới dự!

Trường Đại học Mỹ thuật TP.HCM

Bắc Giang giành 4 giải thưởng tại Hội thi Tiếng hát người khuyết tật khu vực phía Bắc

Hội thi Tiếng hát người khuyết tật lần thứ III năm 2025 khu vực phía Bắc (do Hội Bảo trợ Người khuyết tật và trẻ mồ côi Việt Nam phối hợp với Bộ VHTTDL tổ chức) vừa diễn ra tại Nhà hát Ca múa nhạc dân gian Việt Bắc - Thái Nguyên với sự tham gia của hơn 160 thí sinh đến từ 12 đoàn thuộc các tỉnh, thành phố khu vực phía Bắc gồm: Bắc Giang, Bắc Kạn, Cao Bằng, Hòa Bình, Lạng Sơn, Phú Thọ, Quảng Ninh, Thái Bình, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Điện Biên và Hải Phòng.

Hội thi là sân chơi nghệ thuật ý nghĩa nhằm cổ vũ, động viên người khuyết tật tự tin vươn lên, hòa nhập cộng đồng. Qua đó góp phần phát hiện, bồi dưỡng năng khiếu nghệ thuật, tạo cơ hội để các hội viên giao lưu, học hỏi, đồng thời khẳng định giá trị bản thân của người khuyết tật thông qua các hoạt động văn hóa, văn nghệ.

Đoàn nghệ thuật người khuyết tật tỉnh Bắc Giang có 14 diễn viên tham gia với 3 tiết mục: *Gọi đò* của thí sinh Nông Văn Khánh; *Người Hà Nội* của thí sinh Lã Đăng Hưng và *Xa khơi* của thí sinh Nông Thị Bình. Với sự chuẩn bị công phu, phong cách biểu diễn ấn tượng, đọng lại nhiều cảm xúc, tất cả các tiết mục của Đoàn đều đoạt giải, gồm: 1 giải vàng, 2 giải khuyến khích và 1 giải giọng hát ấn tượng nhất. Với kết quả trên, đoàn Bắc Giang được Hội Bảo trợ Người khuyết tật và trẻ mồ côi Việt Nam tặng Bằng khen vì có thành tích xuất sắc trong Hội thi.

Tiết mục *Gọi đò* do thí sinh Nông Văn Khánh thể hiện đã thực sự chạm đến trái tim khán giả. Tiết mục xuất sắc giành giải vàng và được chọn tham dự vòng chung kết Hội thi Tiếng hát người khuyết tật toàn quốc tổ chức tại Hà Nội vào tháng 6.2025.

NGÔ KHIÊM

BƯỚC CHÂN NGOẠI BINH TRÊN ĐẤT VIỆT:

Hòa nhập, ảnh hưởng và góc khuất

Bài cuối

Đến để chiến đấu, nhưng ra đi trong cô đơn

NGỌC TRUNG - TẤN THỌ

Phía sau những màn trình diễn bùng nổ trên sân cỏ, phía sau những bản hợp đồng bạc tỉ và ánh đèn sân khấu, là những câu chuyện thầm buồn của ngoại binh tại V.League. Nơi rào cản ngôn ngữ, cú sốc văn hóa và cảm giác bị "bỏ rơi" vẫn âm thầm bóp nghẹt khả năng hòa nhập và cống hiến của họ, biến nhiều tài năng thành những kẻ lạc lõng giữa lòng bóng đá Việt Nam.

Bị gạch tên vì mất kết nối

"Tôi không biết phải ăn gì, nói gì, hay tập luyện ra sao. Mọi thứ đều xa lạ. Có lúc tôi nghĩ đến việc bỏ về", một ngoại binh từng có nhiều năm thi đấu tại V.League thổ lộ. Anh đến Việt Nam với giấc mơ ghi dấu ấn, nhưng sau vài tháng, tất cả những gì còn lại là nỗi cô đơn và một chiếc vali luôn trong trạng thái sẵn sàng ra đi.

Hãy hình dung: Giữa một trận đấu căng thẳng, đồng đội hét vang, HLV gào thét ngoài đường biên, chiến thuật thay đổi liên tục - nhưng bạn không hiểu một lời nào. Tất cả những gì bạn có thể làm chỉ là chạy theo trái bóng và phản ứng theo bản năng. Đó là cảm giác thực sự của nhiều cầu thủ ngoại khi lần đầu đặt chân tới V.League. Không hiểu tiếng Việt, CLB cũng không hỗ trợ phiên dịch, khiến nhiều cầu thủ ngoại dù được đánh giá có chuyên môn cao vẫn gần như bị "gạch tên" khỏi kế hoạch của ban huấn luyện. Họ hiểu sai chiến thuật, mất kết nối trên sân và có thể bị cô lập trong phòng thay đồ chỉ vì rào cản ngôn ngữ.

Giữa những câu chuyện buồn, vẫn có những điểm sáng, những cầu thủ ngoại thực sự được CLB đón nhận và hỗ trợ như một phần của đội bóng. Claudecir (Brazil), cầu thủ từng góp công lớn trong chức vô địch V.League 2017 của CLB Quảng Nam, được biết đến là một trong những ngoại binh "Việt hóa" nhất V.League. Anh được bố trí phiên dịch riêng, có đồng đội hỗ trợ trong sinh hoạt hằng ngày, và quan trọng nhất, anh được lắng nghe. Người hâm mộ tại Quảng Nam từng ví anh như "chàng rể" của đội bóng vì sự gắn bó và gần gũi. Kể cả khi không còn giữ được phong độ, Claudecir vẫn luôn tôn trọng CLB chủ quản vì họ đã hỗ trợ rất nhiều để anh sớm tìm lại chính mình, dù điều đó không thành công. Đến thời điểm hiện tại, tuy không còn thi đấu chuyên nghiệp, nhưng tiền đạo người Brazil vẫn giữ liên lạc với những người đồng đội cũ hay những HLV, những người mà anh xem là thầy tại Việt Nam.

Tương tự, Jonny Campbell, trung vệ người Mỹ từng khoác áo CLB TP.HCM, cũng là một ví dụ về việc hòa nhập thành công nhờ sự đồng hành từ CLB. Anh không chỉ được hỗ trợ trong tập luyện mà còn tham gia nhiều hoạt động ngoài sân cỏ, gần gũi với cổ động viên, thậm chí tự học tiếng Việt để dễ dàng giao tiếp với đồng đội. Kể cả khi dính chấn thương, Campbell vẫn nhận được nhiều sự động viên và chăm sóc từ phía CLB.

Nhiều cầu thủ ngoại bị các CLB xem như "hợp đồng thuê ngắn hạn"

Điểm chung giữa Claudecir và Campbell không chỉ nằm ở chuyên môn tốt, mà còn ở sự đồng hành toàn diện từ CLB, từ ngôn ngữ, đời sống đến tinh thần. Khi được trao cơ hội để hòa nhập, họ đã đền đáp bằng sự trung thành và cống hiến hết mình. Nhưng không phải CLB nào cũng làm được điều đó.

Ở chiều ngược lại, nhiều đội bóng coi cầu thủ ngoại như "hợp đồng thuê ngắn hạn", đến để ghi bàn, hết nhiệm vụ thì ra đi. Không hỗ trợ phiên dịch, không hỗ trợ đời sống, không quan tâm đến tinh thần, những hành xử lạnh lùng khiến nhiều ngoại binh dù có tài vẫn không thể trụ lại lâu dài.

Không có chuyện thích nghi

"Rất nhiều cầu thủ đến Việt Nam chơi bóng còn chẳng có bỏ túi vốn từ tiếng Anh, bởi những người kết nối cho họ đến V.League thường không quan tâm lắm đến khả năng thích nghi hay cơ hội thành công của cầu thủ đó. Thứ họ nhắm đến là tiền chuyển nhượng và hoa hồng khi thương vụ thành công", một nhà môi giới châu Âu chia sẻ về một trong nhiều "góc tối" của các ngoại binh thi đấu tại V.League.

Trao đổi với *Văn Hóa,* vị này cho biết có rất nhiều trường hợp ngoại binh được giới thiệu đến V.League bị "thổi phồng" về chất lượng. Điều đó nhằm mang lại cho nhà môi giới một khoản hoa hồng từ những thương vụ trót lọt. Vì thế, họ không quá quan tâm liệu cầu thủ này có thực sự phù hợp với đội bóng hay không. Điều tương tự cũng xảy ra với các HLV, những người trực tiếp làm việc với các ngoại binh.

Thực tế, nhiều trường hợp môi giới đồng ý không nhận tiền hoa hồng chuyển nhượng mà chỉ lấy phần trăm lương của cầu thủ. Nói cách khác, họ thỏa thuận ngầm với CLB để hưởng lợi trực tiếp từ thu nhập của cầu thủ. Các công ty môi giới tại Brazil làm việc với những cầu thủ hạng C, D, E giá trị khoảng 1.000 USD, nhưng khi đưa sang đây, họ có thể nhận từ 6.000 - 9.000 USD. Khoảng chênh lệch quá lớn này khiến thị trường bị bóp méo và cầu thủ không được đánh giá đúng giá trị thật.

"Dĩ nhiên, có nhiều cầu thủ thực sự giỏi. Nhưng bóng đá Việt Nam là một môi trường khác biệt. Ở đây không có chuyện cho 3-6 tháng để thích nghi với đội bóng. Bạn phải đạt phong độ tốt ngay từ những buổi tập đầu tiên. Môi trường, cách quản lý, kỳ vọng và cách đối xử đều ảnh hưởng trực tiếp đến khả năng thích nghi và phát huy của cầu thủ. Nếu HLV không có quyền thực sự, không được hỗ trợ đúng mức hoặc phải làm việc trong một hệ thống đầy ràng buộc và can thiệp, thì rất khó để thể hiện hết khả năng, và kết quả là đội bóng cũng không thể phát triển bền vững", vị môi giới kết luận.

Khi ngôn ngữ là chiếc chìa khóa để tồn tại

Không thể phủ nhận, nhiều ngoại binh là linh hồn của đội bóng khi họ ghi bàn, tạo đột biến, kéo khán giả đến sân. Nhưng để họ phát huy tối đa năng lực, họ cần cảm thấy "được thuộc về". Học tiếng Việt, hiểu văn hóa, hòa nhập lối sống, đó là điều mà nhiều cầu thủ ngoại sẵn sàng làm, bởi họ không muốn phải "một mình chống Mafia". Điển hình có thể kể đến Pape Omar. Cựu cầu thủ Thanh Hóa và Hà Nội FC từng khiến nhiều CĐV bất ngờ khi phát biểu mạch lạc bằng tiếng Việt. "Tôi học từng từ một, nhờ đồng đội, cả người bán hàng nữa", anh chia sẻ.

Một số ngoại binh nhờ bạn gái người Việt, số khác lên YouTube, học theo trẻ em mẫu giáo. Nhưng không phải ai cũng may mắn. Tiếng Việt khó, phát âm lạ, không có giáo trình chính thức, không có người dạy bài bản khiến việc học trở thành hành trình cô độc và dễ bỏ cuộc. Song, rất nhiều cầu thủ đã vượt qua rào cản ngôn ngữ và tỏa sáng ở những mùa giải tiếp theo, trước khi quyết định gắn bó lâu dài tại Việt Nam.

Bên cạnh những khó khăn về ngôn ngữ và văn hóa, nhiều ngoại binh còn phải đối mặt với thực tế phũ phàng từ chính các CLB chủ quản. Không ít cầu thủ phản ánh việc bị nợ lương kéo dài, khiến họ mất đi sự an tâm cần thiết để tập trung thi đấu. Có trường hợp bị CLB đơn phương thanh lý hợp đồng khi phong độ chưa kịp ổn định, hoặc chỉ vì đội bóng muốn cắt giảm chi phí.

Trung vệ Jonathan Campbell từng chia sẻ rằng, anh cảm thấy rất hạnh phúc khi được chơi bóng ở Việt Nam và nhận được nhiều sự hỗ trợ từ CLB cũng như đồng đội. Tuy nhiên, điều khiến anh buồn nhất trong thời gian khoác áo TP.HCM chính là việc bị trễ lương. "Có thời điểm, tôi và đồng đội bị trễ lương hai tháng. Điều này khiến chúng tôi không thể tập trung cao độ khi ra sân. Ban huấn luyện cũng chẳng giúp được gì vì bản thân họ còn bị nợ lương nhiều hơn", Campbell bộc bạch.

Nhà môi giới châu Âu cũng cho biết: "Không chỉ vấn đề lương bổng, còn rất nhiều câu chuyện về việc CLB không đảm bảo quyền lợi cho ngoại binh. Ví dụ, khi CLB muốn thanh lý hợp đồng trước hạn, nếu không đàm phán được, sẽ phát sinh tranh chấp và FIFA thường xử theo hướng có lợi cho cầu thủ, khiến CLB Việt Nam phải đền bù khoản tiền lớn hơn rất nhiều". Điều đó cho thấy, các CLB cần có sự thấu hiểu, chia sẻ với ngoại binh để đôi bên cùng có lợi. Một đội bóng chỉ thực sự mạnh khi các cầu thủ, dù nội hay ngoại, đều cảm thấy mình được trân trọng và thuộc về tập thể.

Sau tất cả, bóng đá không chỉ cần những bàn thắng. Bóng đá cần những cái bắt tay, những ánh mắt hiểu nhau, và cả những nỗ lực âm thầm để vượt qua khác biệt. Những cầu thủ ngoại, dù đến từ bất kỳ nơi đâu, cũng mang theo giấc mơ "được thuộc về". Khi họ tìm thấy mái nhà chung trên đất Việt, đó không chỉ là chiến thắng của riêng họ, mà còn là chiến thắng của tình người, của bóng đá, và của chính chúng ta.■

FUTSAL NỮ DỪNG BƯỚC Ở GIẢI CHÂU Á:

Khép lại để mở ra tươi sáng

● **THU SÂM**

Dù thi đấu đầy quyết tâm và nỗ lực, song đội tuyển futsal nữ Việt Nam vẫn phải dừng bước tại tứ kết Giải vô địch futsal nữ châu Á 2025 sau trận thua 0-2 trước Nhật Bản, khép lại giấc mơ World Cup. Kết quả này vừa cho thấy tín hiệu vui, vừa đặt ra câu hỏi lớn: Làm thế nào để futsal nữ Việt Nam thực sự vươn tầm, không chỉ ở nhóm nam mà còn ở cả hệ thống phát triển toàn diện?

Bài học không thể bỏ qua

Tại vòng bảng, đội tuyển futsal nữ Việt Nam thi đấu ấn tượng tại bảng B với hai chiến thắng trước Hồng Kông - Trung Quốc (5-3) và Philippines (3-0), cùng trận hòa 0-0 trước đương kim vô địch Iran. Kết quả này giúp đội đứng đầu bảng và giành quyền vào tứ kết. Tại vòng tứ kết, Việt Nam đối đầu với đội bóng mạnh và giàu truyền thống ở châu Á là Nhật Bản. Mặc dù thi đấu kiên cường, các cô gái Việt Nam đã để thua với tỉ số 0-2, qua đó dừng bước tại giải và lỡ cơ hội giành vé dự Futsal World Cup nữ 2025.

Nhìn lại kết quả trong thời gian qua, có thể thấy đội tuyển futsal nữ Việt Nam đã có bước tiến đáng ghi nhận về mặt thành tích. Tại Giải vô địch Đông Nam Á 2024, các cô gái futsal Việt Nam đã giành chức vô địch sau chiến thắng 2-1 trước Thái Lan trong trận chung kết. Đây là lần đầu tiên đội tuyển nữ Việt Nam đăng quang tại giải đấu này, đánh dấu bước tiến quan trọng trong khu vực. Theo bảng xếp hạng FIFA cập nhật gần nhất, đội tuyển futsal nữ Việt Nam đứng thứ 11 thế giới, thứ 4 châu Á và thứ 2 Đông Nam Á.

Mặc dù chưa thể giành vé dự World Cup, nhưng đội tuyển futsal nữ Việt Nam đã thể hiện sự tiến bộ rõ rệt cả về chuyên môn và tinh thần thi đấu. Đội trưởng Trịnh Nguyễn Thanh Hằng chia sẻ rằng, việc tham dự World Cup sẽ là cú hích lớn giúp lan tỏa phong trào futsal nữ trong nước, đồng thời thu hút sự quan tâm và đầu tư cho bộ môn này. Kết quả này cũng là sự khích lệ đáng kể đối với phong trào futsal nữ còn non trẻ ở Việt Nam. Hiện tại, đội tuyển đang tiếp tục tập luyện và chuẩn bị cho các giải đấu sắp tới, với mục tiêu nâng cao thành tích và hướng tới việc giành vé tham dự các kỳ World Cup trong tương lai.

Futsal nữ Việt Nam cần có chiến lược cụ thể để hiện thực hóa giấc mơ World Cup **Ảnh: VFF**

Nhìn lại hành trình của đội tuyển futsal nữ Việt Nam tại giải đấu châu Á vừa qua, không thể phủ nhận sự tiến bộ rõ nét về thể lực, tư duy chiến thuật và bản lĩnh thi đấu. Việc lọt vào tứ kết đã là một cột mốc lịch sử cho futsal nữ - nơi vốn chưa từng có hệ thống thi đấu quốc nội bài bản như nam giới.

Trận thua trước Nhật Bản (đội bóng từng vào chung kết châu lục) phần nào cho thấy khoảng cách vẫn còn tồn tại giữa Việt Nam và nhóm đầu khu vực. Tuy nhiên, điều đó không làm lu mờ những nỗ lực vượt giới hạn và sự tiến bộ vượt bậc của các tuyển thủ nữ. Nhưng đây cũng là lời cảnh tỉnh về hệ thống đào tạo, về mức độ đầu tư và định hướng phát triển lâu dài cho futsal nữ nói riêng và futsal Việt Nam nói chung.

Đầu tư cho futsal nữ - đầu tư cho tương lai

Ở cấp độ đội tuyển nam, Việt Nam từng ghi dấu ấn khi lọt vào vòng 1/8 Futsal World Cup 2021, nhưng ở cấp độ hệ thống, nền futsal vẫn còn những điểm nghẽn lớn. Trong khu vực châu Á, Thái Lan và Nhật Bản không chỉ nổi trội về kỹ thuật cá nhân hay thể lực, mà còn vượt trội về cấu trúc phát triển với giải VĐQG chuyên nghiệp, hệ thống đào tạo trẻ bài bản, liên kết mạnh với các trường học và cộng đồng.

Việt Nam thì ngược lại, đang gặp khó khăn với mô hình giải futsal VĐQG hiện tại, giải đấu quy tụ ít CLB, chẳng hạn như mùa giải năm 2024, chỉ có 4 CLB tham gia tranh tài là Thái Sơn Nam TP.HCM, TP.HCM, Phong Phú Hà Nam và Hà Nội. Tuy chỉ có 4 đội tham dự giải nhưng để có được giải đấu dành cho nữ này, VFF cũng phải rất nỗ lực trong bối cảnh kinh phí còn eo hẹp. Cái khó nữa là hiện tại phong trào futsal học đường chưa phát triển, futsal phong trào manh mún và hầu như chưa có hệ thống thi đấu trẻ chính quy. Đây là điều khiến futsal Việt Nam thiếu tính kế thừa, phát triển thiếu chiều sâu và dễ mất đà khi thế hệ trụ cột bước qua đỉnh cao.

Giải đấu vừa qua cũng là dịp để chúng ta nhìn nhận và có những bước thay đổi, nếu không muốn futsal nữ Việt Nam tiếp tục lỡ hẹn với các kỳ World Cup sắp tới. Tuy nhiên cái khó bó cái khôn, bài toán kinh phí luôn là câu hỏi nan giải. Về mặt chuyên môn chúng ta cần có một giải futsal VĐQG mở rộng về quy mô và nâng cao chất lượng. Song song đó là việc xây dựng hệ thống futsal trẻ, điều mà các nước mạnh trong khu vực đã làm từ lâu. Cần tổ chức các giải U13, U15, U17 futsal thường niên cấp quốc gia, khu vực và trường học. Ngành giáo dục và VFF cần có chiến lược cụ thể để đưa futsal vào chương trình thể thao học đường, tạo nền móng từ sớm cho thế hệ kế cận. Các CLB cần được đầu tư và thúc đẩy công tác đào tạo cũng như công tác đào tạo chuyên môn để tạo nền tảng vững chắc cho các VĐV.

Đây là thời điểm tốt để các nhà tài trợ, địa phương và ngành Thể thao phối hợp xây dựng mô hình phát triển futsal nữ. Thành công không thể đến nếu chỉ trông chờ vào sự nỗ lực của các tuyển thủ và HLV, mà cần một chiến lược từ hệ thống giải đấu, đào tạo, đầu tư, đến truyền thông và chính sách dài hạn.

Thất bại của tuyển futsal nữ ở tứ kết không phải là dấu chấm hết, mà đó là bước chuyển mở ra một tương lai mới, nếu chúng ta biết nhìn nhận đúng và hành động kịp thời. Futsal Việt Nam đã có những khoảnh khắc thăng hoa, nhưng để có nền tảng vững chắc và cạnh tranh sòng phẳng ở châu lục, điều cần thiết nhất lúc này là một cuộc cải tổ sâu rộng, đồng bộ và có tầm nhìn dài hạn.

Đã đến lúc futsal Việt Nam thôi "đi theo cơ hội", mà phải "đi theo chiến lược". Đã đến lúc giấc mơ World Cup không chỉ là của một đội tuyển, mà là của cả một nền futsal có chiều sâu, bản sắc và sức sống bền bỉ.■

Cử tạ giành 2 HCV châu Á

Kết thúc Giải cử tạ vô địch châu Á 2025 tại Trung Quốc, đội tuyển cử tạ Việt Nam đã giành được 2 HCV, 3 HCB và 5 HCĐ. Hai tấm HCV của đội nhờ công của lực sĩ Lại Gia Thành (cử giật hạng cân 55 kg nam) và Trần Minh Trí (tổng cử hạng cân 67 kg nam). Cử tạ Việt Nam dự giải với 8 lực sĩ, thi đấu các nội dung: 55 kg, 61 kg, 67 kg (nam) và 45 kg, 59 kg, 71 kg (nữ).

Giải được xem là cơ sở chuyên môn để cử tạ Việt Nam đánh giá khả năng tranh chấp huy chương tại Asian Games 20 vào năm sau. Cử tạ Việt Nam sẽ dự giải vô địch thế giới 2025 tại Na Uy vào tháng 10, trước khi thi đấu ở SEA Games 33 tại Thái Lan vào tháng 12.

L.H

Hơn 400 VĐV dự giải Kurash VĐQG

Diễn ra tại Lâm Đồng đến ngày 18.5, giải Kurash VĐQG 2025 quy tụ hơn 400 VĐV đến từ 21 đơn vị trong cả nước. Giải tổ chức thi đấu hệ vô địch và vô địch trẻ. Trong đó, hệ vô địch có 9 hạng cân đối kháng nam và 10 hạng cân nữ. Hệ vô địch trẻ thi đấu theo nhóm tuổi 16-18 (20 hạng cân), nhóm tuổi 14-15 (20 hạng cân), nhóm tuổi 12-13 (20 hạng cân), nhóm tuổi 8-11 (15 hạng cân). Năm ngoái, đội Kurash TP.HCM đã dẫn đầu toàn đoàn khi giành 6 HCV, 3 HCB, 5 HCĐ.

Giải năm nay là cơ hội để Kurash Việt Nam chuẩn bị lực lượng tham dự giải vô địch châu Á 2025 (tháng 7), giải vô địch Đông Nam Á (tháng 8) và giải vô địch bãi biển Đông Nam Á (tháng 8).

V.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

LIÊN HOAN PHIM CANNES 2025:

Nhiều bước chuyển mình mới

● **HỒNG NHUNG**

Liên hoan phim Cannes lần thứ 78 năm 2025 diễn ra tại Pháp từ ngày 13-24.5, với sự góp mặt của nhiều gương mặt mới mang đến một làn gió đầy cảm hứng tại sự kiện điện ảnh danh giá bậc nhất hành tinh.

Trang phục được các nữ nghệ sĩ lựa chọn khi xuất hiện tại thảm đỏ Cannes lần thứ 78 không còn khiến người xem cảm thấy "nóng mắt"

Dưới ánh mặt trời dịu dàng của vùng Côte d'Azur, bờ biển kiêu sa của nước Pháp, một lần nữa không khí rộn ràng của Liên hoan phim Cannes lần thứ 78 (sự kiện điện ảnh danh giá bậc nhất hành tinh) bắt đầu khởi động. Thảm đỏ điện ảnh huyền thoại đã trở thành sân khấu rực rỡ, nơi những ngôi sao hàng đầu thế giới "khoe sắc lộng lẫy".

Năm nay, Liên hoan phim Cannes đã làm rõ trong điều lệ với một số quy tắc đã có hiệu lực từ lâu. Mục đích không phải là để điều chỉnh trang phục, mà là cấm mặc trang phục nhạy cảm hoàn toàn trên thảm đỏ, theo khuôn khổ thể chế của sự kiện và luật pháp Pháp. Theo thông báo của nhà tổ chức, "hình ảnh khỏa thân bị cấm trên thảm đỏ, cũng như bất kỳ khu vực nào khác của liên hoan phim". Đây là động thái nhằm siết chặt quy chuẩn lễ phục trong bối cảnh ngày càng nhiều nghệ sĩ trưng diện trang phục gây tranh cãi tại sự kiện. Thông báo này được đưa ra sau hàng loạt khoảnh khắc "gây bão" vào những năm gần đây, khi hình ảnh trang phục "nóng bỏng" của người mẫu, diễn viên và nghệ sĩ liên tục xuất hiện tại các sự kiện điện ảnh quốc tế có tầm ảnh hưởng.

Bên cạnh đó, Ban Tổ chức cũng cho biết, sẵn sàng có quyền từ chối những cá nhân có trang phục cồng kềnh (đặc biệt là những bộ có đuôi lớn), có thể cản trở việc di chuyển của những vị khách khác hoặc gây khó khăn trong việc sắp xếp chỗ ngồi ở phòng chiếu phim. Theo trang web của Cannes, quyết định này được đưa ra "vì lý do chính đáng". Và có vẻ như sự thay đổi đã ngay lập tức được nhìn thấy tại thảm đỏ khai mạc của Cannes. Mọi người không còn thấy những bộ đồ thiếu vải "mặc như không mặc" của những nghệ sĩ nữ. Những chiếc váy được các nữ nghệ sĩ lựa chọn khi xuất hiện tại thảm đỏ Cannes lần thứ 78 cũng không còn khiến người xem cảm thấy "nóng mắt" hay ngại ngùng.

Trong thời gian dài, Cannes đã khẳng định vị thế là một cái nôi "ươm mầm" những tài năng kiệt xuất của điện ảnh thế giới, đồng thời là trung tâm của thị trường phim lớn nhất hành tinh, thu hút hơn 15.000 chuyên gia đến từ mọi miền. Năm nay, 22 tác phẩm điện ảnh đầy hứa hẹn sẽ bước vào một cuộc tranh tài nghệ thuật kịch tính, với mục tiêu cao nhất - Cành cọ Vàng danh giá.

Trong số "những ứng viên" sáng giá, nếu như *The Phoenician Scheme* của đạo diễn Wes Anderson mang đến một câu chuyện đầy mê hoặc; hay *Eddington* của Ari Aster mang đậm phong cách kinh dị siêu thực, thì *Resurrection* của nhà làm phim Trung Quốc Bi Gan sẽ dẫn người xem vào một hành trình u ám đầy sức hút. Ngoài ra, các tác phẩm như: *Die My Love* của Lynne Ramsay; *Highest 2 Lowest* của Spike Lee; *Zan O Bacheh* của Saeed Roustaee, *Two Prosecutors* của Sergei Loznitsa và *Nouvelle Vague* của Richard Linklater cũng đều là những tác phẩm không thể bỏ lỡ.

Đáng chú ý, Cannes năm nay đánh dấu bước chuyển mình của những ngôi sao lớn trong vai trò đạo diễn. Scarlett Johansson, Kristen Stewart và Harris Dickinson lần lượt trình làng những tác phẩm đầu tay, mang theo hơi thở sáng tạo mới, hứa hẹn sẽ tạo nên một làn gió đầy cảm hứng tại liên hoan phim. Và cuối cùng *Nhiệm vụ bất khả thi 8* cũng sẽ được Tom Cruise giới thiệu tại Cannes năm nay, đánh dấu sự trở lại của anh sau 3 năm kể từ phim hành động doanh thu tỉ đô *Top Gun: Maverick*.

Năm ngoái, bộ phim *Anora* không chỉ chinh phục Cành cọ Vàng mà còn giành chiến thắng vang dội tại Oscar, minh chứng cho tầm ảnh hưởng ngày càng lớn của liên hoan phim này. Trước những ấn tượng đó, Cannes 2025 không chỉ là một sự kiện điện ảnh, mà còn là một hành trình nghệ thuật đầy cảm xúc, phản ánh những xúc cảm mạnh mẽ và truyền tải xu hướng mới nhất của điện ảnh đương đại.

Vào những ngày tới, Cannes 2025 hứa hẹn sẽ khỏa lấp những chờ mong khán giả, gọi tên "ứng viên sáng giá nhất", trở thành tuyệt tác mới cho chặng đường đến Oscar. Liệu cái tên nào sẽ được xướng tên vinh dự tại Liên hoan phim Cannes trong mùa giải năm nay? Câu trả lời sẽ dần được hé lộ, dưới ánh nắng vàng rực rỡ và tiếng sóng vỗ rì rào của bờ biển lãng mạn nước Pháp, với những khoảnh khắc điện ảnh đầy mê hoặc và hấp dẫn. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Quà mà không phải là quà

● **THANH HÀ**

Tổng thống Mỹ Donald Trump hôm qua 15.5 đã kết thúc chuyến công du Trung Đông tại Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất sau khi nhận được hàng tỉ đô la cam kết từ Saudi Arabia và Qatar. Bên cạnh những thương vụ kinh tế được xem là "vô tiền khoáng hậu", việc Tổng thống Trump có thể chấp nhận một chiếc Boeing từ Hoàng gia Qatar làm chuyên cơ riêng cũng nhận được nhiều chú ý của dư luận.

Chỉ món quà thôi mà. Thế nhưng không ngờ chuyện bên lề rôm rả hơn chuyện chính sự. Đến nỗi Thủ tướng Qatar Mohammed bin Abdulrahman bin Jassim Al-Thani, chủ nhân món quà ngỡ ngàng: Không biết tại sao đề xuất tặng máy bay Boeing 747-8 lại trở thành tin "hot" như vậy?

Câu hỏi của Thủ tướng Qatar đang là câu trả lời trong nội bộ nước Mỹ. Không khó hiểu khi ngay lập tức, Đảng Dân chủ đã chỉ trích gay gắt kế hoạch. Trong một tuyên bố, các nghị sĩ Dân chủ thuộc Ủy ban Đối ngoại Thượng viện Mỹ cho biết: "Bất kỳ tổng thống nào nhận món quà trị giá 400 triệu USD từ chính phủ nước ngoài đều gây ra xung đột lợi ích. Điều này cũng gây ra những vấn đề nghiêm trọng về an ninh quốc gia, dẫn tới ảnh hưởng từ nước ngoài và hủy hoại lòng tin của công chúng vào chính quyền".

Không chỉ "phe đối lập", truyền thông cánh hữu cũng quay sang chỉ trích món quà từ Qatar. Nhà đồng sáng lập Ben Shapiro của trang Daily Wire nêu giả thiết: "Nếu chúng ta thay tên bằng Hunter Biden và Joe Biden, cánh hữu chắc chắn sẽ phẫn nộ", đồng thời cảnh báo, hành động nhận một món quà xa xỉ từ nước ngoài có thể là một hình thức "mua chuộc ảnh hưởng", tương tự các báo cáo trước đây về "chiến dịch tiền mã hóa" liên quan đến Trump và nói thêm: "Tổng thống Trump đã hứa sẽ làm sạch đầm lầy. Việc này hoàn toàn không phù hợp với lời hứa đó". Còn nhà bình luận bảo thủ Batya Ungar-Sargon thẳng thắn khi cho rằng đây "không phải là một món quà, mà là một hình thức hối lộ". Trong khi đó, nhà báo Laura Loomer, người ủng hộ nhiệt thành của ông Trump, cũng viết trên mạng xã hội X rằng: "Nếu điều này là sự thật, đây sẽ là một vết nhơ lớn đối với chính quyền. Tôi nói điều đó với tư cách là người từng sẵn sàng lấy thân mình che đạn cho ông Trump".

Đúng là không còn chuyện quà cáp nữa rồi. Cho dù Thủ tướng Qatar giải thích rằng việc tặng "món quà xa xỉ" cho Mỹ chỉ đơn thuần là giao dịch giữa hai quốc gia và Thư ký Báo chí Nhà Trắng cho biết sẽ "tuân thủ đầy đủ pháp luật", nhưng thông tin cho biết chiếc chuyên cơ sẽ được chuyển giao cho thư viện Tổng thống của ông Trump ngay trước khi ông rời nhiệm sở, một động thái có thể cho phép ông tiếp tục sử dụng phương tiện này đã gây ra nhiều tranh cãi.

Nếu thông tin trên là đúng, không "quà" thì gọi là gì? Thế nhưng, văn hóa tặng quà và quy định nghiêm ngặt trong việc tặng/nhận quà của xứ sở Cờ hoa liệu cho phép làm điều đó? Chỉ có người có thể nhận mới trả lời được nhưng e rằng, câu chuyện còn dài dài và ắt hẳn sẽ còn nhiều thú vị với tuyên bố "chỉ kẻ ngốc mới từ chối nhận máy bay của Qatar". ■

Dịch Covid-19 ở Trung Quốc vẫn trong tầm kiểm soát

Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa Dịch bệnh Trung Quốc vừa công bố tỷ lệ dương tính với Covid-19 ở nhóm bệnh nhân có triệu chứng cúm đến khám đã tăng từ 7,5% lên 16,2% chỉ tính trong thời gian từ ngày 31.3- 4.5. Tuy nhiên, các bác sĩ cho biết sự gia tăng này là hoàn toàn nằm trong quy luật biến động bình thường của virus.

Các chuyên gia y tế Trung Quốc cũng khẳng định dịch Covid-19 vẫn đang trong tầm kiểm soát, bất chấp tỷ lệ ca dương tính trong nhóm bệnh nhân có triệu chứng giống cúm tại các phòng khám ngoại trú có dấu hiệu tăng nhẹ.

P.M